CONSTANTIN PAPANACE

MIŞCAREA LEGIONARĂ

ÎNAINTE ŞI DUPĂ MOARTEA LUI CORNELIU ZELEA CODREANU

Costache

Cu gratie
Costache

CONSTANTIN PAPANACE

MIŞCAREA LEGIONARĂ

ÎNAINTE ŞI DUPĂ MOARTEA LUI CORNELIU ZELEA CODREANU

Lucman

Editor: **Lucian BORLEANU**
Redactor: **Dan OGREZEANU**
Tehnoredactare: **Ramona ILCENCO**
Coperta: **Mona SANDU**

Copyright © **Editura Lucman, 2006**

Toate drepturile pentru ediția de față sunt rezervate
Editurii Lucman.
Reproducerea parțială sau integrală
a textului fără acordul editurii este interzisă
și va fi pedepsită conform legilor în vigoare.

Comenzile pot fi trimise pe adresa editurii:
Editura Lucman, București, Str. Miron Costin
nr. 19, Sector 1
Telefon/fax: 021.222.53.17
e-mail: comenzi@lucman.ro
www.lucman.ro

ISBN: 973-723-124-4
978-973-723-124-6

CÂTEVA LĂMURIRI ÎN LEGĂTURĂ CU STRUCTURA ŞI EVOLUŢIA POLITICĂ A MIŞCĂRII

Aceste câteva lămuriri pornesc din necesitatea de a apăra prin restabilirea adevărului onoarea unei Mişcări şi a unei întregi generaţii de luptători expuşi atacurilor din afară şi anumitor rătăciri dinăuntru.

În ultimii ani, deşi în plină tragedie naţională, unii foşti înalţi demnitari nu scapă nici un prilej pentru a ponegri Mişcarea Legionară şi a o denunţa ca o primejdie. Un diplomat de carieră, fost ministru de Externe în timpul dictaturii lui Carol al II-lea, perseverează în perfide insinuări, afirmând, fără a aduce nici o dovadă, că "*Garda de Fier, fruct hibrid al naţional-socialismului şi al bolşevismului, primea din afară inspiraţii şi subsidii*" (N. Petrescu-Comnen, *Suggerimenti per la pace*, pg 132), exprimându-şi totodată regretul că "*nici măcar guvernele de salvare publică*" – aşa cum îi plăcea să numească sângeroasa tiranie a lui Carol

al II-lea –, "*constituite în 1938 şi 1939, n-au reuşit să extirpeze mişcarea subversivă.*" (p. 66)

Un alt fost ministru plenipotenţiar, de aceeaşi provenienţă dubioasă, declară într-un lagăr din Iugoslavia că "*pentru liniştea României ar mai trebui asasinaţi încă vreo 30 000 de legionari*"! Şi asemenea porniri calomnioase şi răbufniri de ură se observă şi la alţi exponenţi ai lumii vechi.

A trebuit să vină un diplomat străin, Sir Reginald Hoare, ministrul Marii Britanii la Bucureşti, timp de aproape un deceniu, să recunoască cu loialitate de gentleman, care contrastează atât de mult cu mentalitatea levantinilor noştri, precizând că, înainte de 1939, adică înainte de asasinarea lui Corneliu Zelea Codreanu, care – cum se ştie – a avut loc la 30 noiembrie 1938: "*La Garde de Fer n'tait pas dirigée par l'Allemagne et elle demeurait une formation pre-nazie.*"* (vezi *La Roumanie Independante*, nr. 40-41 dec. 1947)

Acest adevăr, de altfel, s-ar putea dovedi cu documente, dat fiind că după ultimul război mai toate arhivele secrete ale Reichului german au căzut în mâna Aliaţilor.

Dar, paralel cu atacurile venite din afară şi mult mai primejdioase decât acestea, sunt loviturile pe care anumiţi inşi, conştient sau inconştient, le-au dat şi le dau Mişcării, încercând cu fel de fel de scrieri să o împovăreze cu toate isprăvile lor nedemne şi incompa-

*Garda de Fier nu a fost condusă de Germania şi ca a fost o formaţiune pre-nazistă. (f.r., n. red.)

tibile cu linia legionară, după ce i-au cauzat atâta rău.

Relevând unele din aceste isprăvi – cele mai multe comise după moartea Căpitanului – s-ar părea că se aduce apă la moara oamenilor declaraţi duşmani ai Mişcării, pentru justificarea calomniilor lor. Adevărul este că Mişcarea nu poate fi făcută responsabilă de fapte - care, cum vom vedea – s-au produs peste voinţa şi mai ales în detrimentul ei. Pe de altă parte, sistemul cocoloşirilor este repudiat de Mişcarea Legionară, fiind considerat ca foarte dăunător. "*O mişcare* – scrie Căpitanul – *niciodată nu moare din cauza duşmanilor din afară. Ea moare din cauza duşmanilor din lăuntru.*" ("*Pentru legionari*", p. 240); "*Suntem cu toţii pierduţi atunci când închidem ochii la greşelile legionarilor, pentru că ne sfărâmăm linia de viaţă legionară, legile noastre în virtutea cărora trăim ca legionari în lume.*" ("*Circulări şi manifeste*", p. 34)

Pentru apărarea Mişcării deci va trebui să se lupte pe două fronturi, primind lovituri din faţă şi din spate (din interior), aşa cum s-a întâmplat în tot timpul care a urmat de la arestarea Căpitanului, acum 12 ani.

Dar oricât de grea ar fi această luptă, ea trebuie dusă cu hotărâre şi seninătate, căci numai aşa s-ar putea salva patrimoniul politic şi moral creat de jertfele unei întregi generaţii martirizate, atât de necesar neamului românesc în grelele împrejurări pe care le străbate.

I. PENTRU CUNOAŞTEREA MIŞCĂRII

O cunoaştere temeinică a Mişcării Legionare din România, precum şi a evoluţiei sale politice de mai târziu nu s-ar putea dobândi decât citind lucrările de bază ale fondatorului acestei Mişcări, Corneliu Zelea Codreanu. Acestea sunt:

"***Pentru legionari***" (apărută în traducere completă italiană şi spaniolă şi în traducere incompletă germană), care cuprinde geneza şi istoricul Mişcării de la 1919 până la 1933, precum şi fundamentul ei ideologic;

"***Cărticica şefului de cuib***", îndreptarul de bază pentru organizarea şi educaţia legionară;

"***Circulări şi manifeste***"– în care se pot vedea atitudinile şi soluţiile în diferite probleme de ordin politic şi social, în fazele politice care s-au succedat

până la ultima arestare a lui Corneliu Z. Codreanu, survenită la 16 aprilie 1938.

"***Însemnările de la Jilava***", apărute postum şi în traducere italiană ca anexă la lucrarea "*Mussolini e Codreanu*", descriu sub formă de jurnal împrejurările în care s-a produs această arestare, regimul de exterminare la care a fost supus, înscenarea ultimului său proces, precum şi diferite reflexii politice, sociale şi religioase făcute până în iunie 1938, adică cu patru luni înainte de asasinarea lui în închisoare.

Singura şi marea lacună a scrisului legionar este că n-a putut fi scris în întregime, din cauza arestării şi asasinării sale – al doilea volum din "*Pentru legionari*" anunţat de însuşi Codreanu, care urma să cuprindă „*continuarea istoricului Mişcării Legionare, prigoana, procesul, trădarea - precum şi consideraţiuni asupra problemelor sociale şi statale în România şi asupra omului nou: legionarul.*"

Totuşi lucrările apărute, pe care le-am menţionat mai sus, aduc o continuare bine distinctă a fizionomiei Mişcării Legionare şi a structurii ei intime – cum scrie Corneliu Z. Codreanu: „*cu simţirile, credinţa, gândurile, faptele şi greşelile ei*", care permite să se vadă afinităţile şi deosebirile de celelalte mişcări naţionaliste din Europa, precum şi lumina falsă în care au căutat să o prezinte implacabilii săi duşmani şi, în

ultimul timp, anumite elemente rătăcite, desprinse din rândurile sale.

Ar fi greu de redat într-un rezumat succint toate gândurile şi faptele care au frământat vreme de trei decenii o întreagă generaţie de luptători, mai ales că Legiunea – cum scrie Corneliu Z. Codreanu – *„nu este numai un sistem logic, o înlănţuire de argumente, ci o trăire“* (*“Pentru legionari”*, p. 299). Totuşi în linii mari s-ar putea spune:

La începutul ei (martie 1919). Mişcarea Legionară a fost un act reflex de apărare faţă de iminenţa primejdiei bolşevice declanşată de Rusia, prin Revoluţia din octombrie 1917.

A luat un caracter antisemit pe măsură ce marile mase sărace de evrei galiţieni invadate pe teritoriul românesc, ofereau suportul pentru propagarea comunismului în România, în vreme ce elementele lor înstărite, pentru a-şi putea face afacerile mai bine, cultivau scăderile unei clase conducătoare corupte, aşa că problema evreiască *„nu naşte din ură de rasă“* (*“Pentru legionari”*, p. 89).

A identificat originea tuturor relelor de ordin politic, social şi economic, care bântuiau o ţară bogată ca România, în primul rând în corupţia şi satrapismul unei clase conducătoare - în majoritatea ei de proveniență levantină, degenerată fizic şi moral.

A văzut salvarea, atât pentru primejdiile din afară, cât şi cele dinăuntru, precum şi renaşterea poporului român, numai printr-un adânc proces de refacere morală, din care să rezulte o elită conducătoare sănătoasă.

Eforturile Mişcării Legionare deci, se vor concentra în primul rând pe planul moral. *„Piatra unghiulară de la care porneşte Legiunea este omul: nu programul politic. Reforma omului, nu reforma programelor politice"; „Legiunea Arhanghelului Mihail" va fi, prin urmare, mai mult o şcoală şi o oaste decât un partid politic. Poporul român, în aceste zile ale lui, nu are nevoie de un mare om politic, aşa cum greşit se crede, ci de un mare educator şi conducător, care să biruiască puterile răului. Pentru aceasta însă. el va trebui să biruiască mai întâi răul din el şi din ai lui. Din această şcoală legionară va trebui să iasă un om nou, un om cu calităţi de erou. Un uriaş în mijlocul istoriei noastre...."; „Tot ce-şi poate imagina mintea noastră mai frumos ca suflet, tot ce poate rodi rasa noastră mai mândru, mai înalt, mai drept, mai puternic, mai înţelept, mai curat, mai muncitor şi mai viteaz, iată ce trebuie să dea şcoala legionară. Un om în care să fie dezvoltate până la maximum, toate posibilităţile de mărire omenească ce se află sădite de Dumnezeu în sângele neamului nostru."* (*Pentru legionari*, p. 286)

„Acest fel de om, care trăieşte astăzi în politica românească l-am mai întâlnit în istorie. Sub domnia lui au murit naţiuni şi s-au dărâmat state.“ (*“Pentru legionari”*, p. 285).

„Necesitatea unei noi elite conducătoare va fi o problemă vitală pentru poporul şi statul român. In crearea ei nu se va pune bază nici pe bani, nici pe avere, nici pe haine, ci pe calităţi sufleteşti, pe virtuţi.“ (*“Cărticica şefului de cuib”*, p. 88).

“Ideea de elită, în concepţia legionară, este legată de ideea de jertfă, de sărăcie, de trăire aspră şi severă, a vieţii, că unde încetează jertfirea de sine, acolo încetează elita legionară“ (*“Circulări”* p. 216).

Principiul educativ de la care se porneşte este: *”Întâi să ne cunoaştem şi să ne îndreptăm păcatele noastre, şi pe urmă vom vedea dacă avem dreptul de a ne ocupa şi de ale altora.“* (*“Pentru legionari”*, p. 179).

Întreagă această educaţie se făcea în cuib. *“Cuibul* - scrie Corneliu Z. Codreanu - *este o mică familie legionară având la bază dragostea. Cuibul nu se conduce după voinţa, bunul plac al şefului: aceasta ar fi dictatură. Ci după legi. Aceste legi sunt:*

Legea disciplinei: *fii disciplinat, legionar, căci numai aşa vei învinge. Urmează-ţi şeful şi la bine şi la rău.*

Legea muncii: munceşte, munceşte în fiecare zi. Munceşte cu drag. Răsplata muncii să-ţi fie nu câştigul, ci mulţumirea că ai pus o cărămidă la înălţarea Legiunii şi la înflorirea României.

Legea tăcerii: vorbeşte puţin. Vorbeşte ce trebuie. Vorbeşte când trebuie. Oratoria ta este oratoria faptei. Tu făptuieşte. Lasă-i pe alţii să vorbească.

Legea educaţiei: trebuie să devii altul Un erou. În cuib fă-ţi şcoala. Cunoaşte bine Legiunea.

Legea ajutorului reciproc: ajută-ţi fratele căzut în nenorocire. Nu-l lăsa.

Legea onoarei: mergi numai pe căile indicate de onoare. Luptă şi nu fi niciodată mişel. Lasă pentru alţii căile infamiei. Decât să învingi printr-o infamie, mai bine să cazi luptând pe drumul onoarei." ("*Cărticica şefului de cuib*", p. 316).

Corectitudinea legionarului trebuie să fie desăvârşită: „*În aşa fel să se poarte legionarii încât să apară o formulă publică: este corect ca un legionar. Corect din toate punctele de vedere: în raport cu el, în raport cu lumea din afară (ţinută, atitudine, bună credinţă, respect etc.), în raport cu organizaţia, în raport cu camarazii, în raport cu şefii săi, în raport cu ţara sa, în raport cu Dumnezeu.*" ("*Circulări*", p. 51) „*După dogma legionară nu ne este permis a ne purta fără onoare cu nici un adversar. Cum se poartă sau se va purta el cu noi e treaba lui.*" ("*Circulări*" p. 74)

Toate aceste norme etice de viaţă legionară se vor caracteriza deci prin *„curăţenie sufletească, dezinteresarea în luptă, avânt, credinţă, muncă, ordine, ierarhie, disciplină, dreptate. Legiunea va stimula energia şi forţa morală a neamului fără de care nu poate exista niciodată biruinţa. Legiunea va fi şcoala dreptăţii şi a energiei pe care s-o întroneze."* (*"Pentru legionari"*, p. 298)

Principiul autorităţii este îmbinat cu principiul libertăţii în căldura dragostei creştine.

"Toată istoria socială a omenirii - scrie Corneliu Z. Codreanu - *e plină de lupte, având la bază cele două mari principii care caută să-şi facă loc unul în paguba celuilalt: Principiul autorităţii şi principiul libertăţii. Autoritatea a căutat să se extindă în dauna libertăţii. Iar aceasta, la rândul său, a căutat să limiteze cât mai mult puterea autorităţii. Acestea două, faţă-n faţă, nu pot însemna decât conflict. A orienta o mişcare după unul sau celălalt din aceste două principii, înseamnă a continua linia istorică de tulburări şi războaie sociale. Înseamnă a continua, pe de o parte, linia de tiranie, împilări şi nedreptate, iar pe de alta, linia de răzvrătire sângeroasă şi permanent conflict. Mişcarea Legionară nu se întemeiază exclusiv nici pe principiul autorităţi şi nici pe acela al libertăţii. Ea îşi are temeliile înfipte în principiul dragostei. În el îşi au rădăcinile atât autoritatea cât şi libertatea. Dragostea e împăcarea între cele*

două principii: autoritate şi libertate. Dragostea se află la mijloc, între ele şi deasupra lor, cuprinzându-le pe amândouă în tot ce au ele mai bun şi înlăturând conflictele dintre ele. Dragostea nu poate aduce nici tiranie, nici împilare, nici nedreptate, nici răzvrătire sângeroasă, nici război socială. Ea nu poate însemna niciodată conflict. Dragostea aplicată înseamnă pace în suflete, în societate şi în lume.

Pacea nu mai apare ca o biata expresie a unui echilibru mecanic şi rece între cele două principii: autoritate şi libertate, condamnate la veşnica război, adică la imposibilitate de echilibru. Pacea nu ne va da-o justiţia, ci numai bunătatea şi dragostea, pentru că justiţia este foarte greu să se realizeze integral şi chiar dacă s-ar găsi un aparat de realizare perfectă a acesteia, este imperfect omul care, neputând-o sesiza şi aprecia, va fi un veşnic nemulţumit. Dragostea este cheia păcii pe care Mântuitorul a aruncat-o tuturor neamurilor din lume. Până la sfârşit, ele se vor convinge, după ce vor fi rătăcit, cercetat şi încercat totul, că în afară de dragoste, pe care Dumnezeu a sădit-o în sufletele oamenilor ca o sinteză a tuturor însuşirilor omeneşti şi trimiţându-ne-o prin însuşi Mântuitorul Iisus Hristos, care a pus-o deasupra tuturor virtuţilor, nu există nimic care să ne poată da linişte şi pace. Toate celelalte îşi au rădăcina în dragoste: şi credinţa, şi munca, şi ordinea, şi disciplina." ("*Pentru legionari*", p. 300)

Încadrarea în societate se făcea după principiul: *„Individul în cadrul şi în slujba neamului său. Neamul în cadrul şi în slujba lui Dumnezeu şi a legilor dumnezeirii."* (*"Pentru legionari"*, p. 65).

„Ţelul final al neamului - se întreabă Corneliu Z. Codreanu - *este viaţa? Dacă este viaţa, atunci nu interesează mijloacele pe care neamurile le întrebuinţează spre a şi-o asigura. Toate sunt bune, chiar şi cele mai rele.....Ţelul final nu este viaţa. Ci Învierea. Învierea neamurilor în numele Mântuitorului Iisus Hristos. Creaţia, cultura nu-s decât un mijloc, nu un scop, cum s-a crezut, pentru a obţine această Înviere... Nouă, românilor, neamului nostru, ca şi oricărui neam din lume, Dumnezeu ne-a sădit o misiune, Dumnezeu ne-a hotărât un destin istoric. Cea dintâi lege pe care un neam trebuie să o urmeze este aceea de a merge pe linia acestui destin, împlinindu-şi misiunea încredinţată. Neamul nostru n-a dezarmat şi nici n-a dezertat de la misiune, oricât de grea şi lungă i-a fost calea Golgotei lui. Şi acum, ni se ridică în faţă obstacole ca munţii. Fi-vom noi, oare, generaţia debilă şi laşă, care să lăsăm din mâinile noastre, sub presiunea ameninţărilor, linia destinului românesc şi să părăsim misiunea noastră ca neam în lume?"* (*Pentru legionari*, p. 397-398)

***

Această înaltă concepţie etică de viaţă legionară n-a rămas numai formulată în principiu. Pe măsură ce se formau cadrele, ele roiau pe teren pentru a o transpune în fapte. Activitatea prin excelenţă constructivă desfăşurată mai ales în taberele de muncă voluntară constituiau o adevărată şcoală a naţiunii. Rostul lor era să obişnuiască tineretul cu concepţia sănătoasă că *"nici o muncă nu este ruşinoasă"* (*"Circulări"*, p. 58).

„În Europa - scrie Corneliu Z. Codreanu - *nu s-a pus niciodată această problemă a construcţiei ca astăzi, când epoca războiului ne-a lăsat o ruină şi când epoca de după război ne lasă mai multe ruine, în fiecare zi câte o ruină. La noi în ţară, după 15 ani de discursuri pe la răspântii, discursuri umflate, dar sterile, de pe urma cărora n-au rămas decât ruine, sufletul nostru fuge de vorbe şi caută direcţia faptei. Voim şi noi să construim: de la un pod rupt până la o şosea şi până la captarea unei căderi de apă şi transformarea ei în forţe motrice, de la construcţia unei gospodării ţărăneşti noi până la aceea a unui sat românesc nou, a unui oraş, a unui stat românesc nou. Aceasta este chemarea istorică a generaţiei noastre: pe ruinele de astăzi să clădim o ţară nouă, o ţară mândră. În ţara de astăzi, poporul român nu-şi poate împlini misiunea*

lui în lume: creator de cultură şi civilizaţie proprie în răsăritul Europei.“ (Pentru legionari”, p. 432)

Şi într-adevăr, de la 1924, când s-a înfiinţat prima tabără legionară de muncă voluntară şi prima din lume ca sistem educativ, şi până în 1937, când guvernul a interzis în mod definitiv această activitate constructivă, au funcţionat pe întreg cuprinsul României aproape 50 de tabere de muncă voluntară şi peste 100 de şantiere (tabere mai mici), construind cămine culturale, biserici, şcoli, şosele, poduri etc., în mod cu totul gratuit. Începând cu anul 1935, această activitate constructivă s-a extins şi în domeniul comerţului. ,,*Voim* - scrie Corneliu Z. Codreanu - *să răsturnăm, să sfărâmăm mentalitatea că românul nu este bun de comerţ“ (“Circulări”* p. 52).

În această înaltă şcoală a muncii, la care participau ţărani, muncitori, intelectuali, foşti militari, preoţi etc., se producea o adevărată osmoză socială care făcea să apropie într-un climat de dragoste creştină şi stimă reciprocă, toate clasele sociale, făcându-le astfel refractare ideii comuniste cu ura ei de clasă.

În acest spirit se organizează în octombrie 1936 Corpul Muncitoresc Legionar care, împreună cu Corpul Studenţesc cu care s-a înfrăţit prin interpenetrare reciprocă, vor forma avangărzile cele mai dinamice, pentru combaterea comunismului în România.

Din rândurile acestor două corpuri urma să se selecţioneze în primul rând, membrii corpului de elită "Moţa - Marin" înfiinţat la 13 ian. 1938, al cărui număr era limitat la 10 000 de oameni, depozitarul cel mai calificat al credinţei legionare.

Dar paralel cu aceste corpuri de luptă, Corneliu Z. Codreanu hotărăşte la 20 ian. 1938 înfiinţarea de şcoli speciale pentru legionari spre a pregăti cadrele în tehnica administraţiei publice. În mod deosebit se stăruia asupra corectitudinii, capacităţii, simţului ordinii şi al gospodăriei, bunei cuviinţe, dragostei de oameni, răbdării, tactului, zelului de a-şi face datoria dincolo de limită: În acelaşi sens s-au făcut şi comisiile de studiu pentru ministere.

Întreagă această activitate constructivă, desfăşurată pe toate planurile de activitate, a avut atât de mare ecou în sufletul poporului român, încât calea celei mai desăvârşite legalităţi era cea mai potrivită pentru a ajunge, respectând toate regulile democratice, la cârma statului.

Acest lucru îl indica rezultatul alegerilor de la 20 dec. 1937. Cu toate ingerinţele făcute de aparatul de stat asupra alegătorilor, Mişcarea Legionară a obţinut 473.378 voturi reprezentând un procent de 15,6% şi a trimis în Parlament 66 de deputaţi.

Dar afară de acest fapt, prin însăşi concepţia sa de bază, Mişcarea Legionară era contra sistemului de

cucerire a puterii prin lovitură de stat: „*Niciodată Mişcarea Legionară* - scrie Corneliu Z. Codreanu în Circulara sa din 26 febr. 1937 adresată şefilor de regiuni - *pentru a birui, nu va recurge la ideea de complot sau lovitură de stat. Consider aceasta ca o prostie. Mişcarea Legionară nu poate birui decât odată cu desăvârşirea unui proces interior, de conştiinţă a naţiunii române. Când acest proces va cuprinde pe majoritatea românilor şi se va desăvârşi, biruinţa va veni atunci automat, fără comploturi şi fără lovituri de stat. Biruinţa pe care noi o aşteptăm în modul acesta este atât de mare, atât de luminoasă încât niciodată nu vom admite ca să fie înlocuită cu o biruinţă ieftină şi trecătoare, născută din complot sau lovitură de stat*" (*"Circulări"*, p. 128).

Şi într-adevăr, acest proces de ecumenicitate naţională a început să se realizeze văzând cu ochii. În căldura dragostei legionare au început să se şteargă toate reziduurile regionaliste determinate de evoluţia istorică, cu diferitele faze de stăpâniri străine. Chiar românii de peste hotare, până la cei mai răzleţi, s-au simţit puternic atraşi de această nouă solidaritate românească. După cum se ştie, Corneliu Z. Codreanu a găsit un puternic suport în elementul macedo-român cu etică şi moravuri austere, pentru promovarea curentului de întremare morală a societăţii româneşti şi difuzarea lui în Ţările din Peninsula Balcanică.

MIŞCAREA LEGIONARĂ

ÎNAINTE ŞI DUPĂ MOARTEA LUI CORNELIU ZELEA CODREANU

***

Am căutat să reproducem cât mai mult din scrisul fondatorului Mişcării şi a schiţa linia realizărilor sale inspirate profund de ideea creştină pentru a se vedea mai bine cât de neserioasă, dacă nu chiar de rea credinţă, este părerea acelora care încearcă să prezinte Mişcarea Legionară ca "mişcare subversivă" sau - cum am văzut că face dl. Comnen - *„un hibrid fruct al naţional-socialismului şi al bolşevismului"*.

Originalitatea ca sistem de gândire, organizare şi acţiune a acestei Mişcări izvorâtă din adâncurile sufletului românesc este recunoscută de toţi cei care au cercetat cu obiectivitate şi seriozitate fenomenul legionar. O recunosc chiar oameni ca dl. Pamfil Şeicaru care numai de sentimente prieteneşti faţă de Mişcarea Legionară nu poate fi bănuit. *„Ar fi greşit* - scrie acesta - *să se stabilească vreo filiaţiune între originea Mişcării Gărzii de Fier şi Mişcarea Fascistă sau Naţional Socialistă"* (*"Pax Americana – PaxSovietica"*, voi. II, p. 24).

O relevă înşişi scriitori din ţările fasciste: *"Revoluţia Legionară* - scrie scriitorul italian Alfonso Panini Pinetti - *este o revoluţie specifică românilor. În raport cu fascismul şi naţional-socialismul, revoluţia legionară prezintă caractere cu totul speciale... Originalitatea lui Corneliu Codreanu constă nu în obiectivitatea conceptuală,*

în ideologie sau programe, chiar dacă părerile sale asupra acestor realităţi au câştigat atâtea aderenţe şi eficienţă maximă prin alt mijloc decât aspectul curat tematic; actul său revoluţionar constă într-o eminentă, fundamentală existenţă ontologică a acestor realităţi, întâlnindu-se astfel şi cu ultimele tendinţe ale celor mai avansate concepţii de viaţă europeană."

Trebuie notat, în concluzie, caracterul uman al întregii sale revoluţii. În timp ce revoluţia fascistă şi naţional-socialistă se efectuează cu o sforţare specifică de simplificare chiar, de-a dreptul de unilateralizare, cu o determinantă finalitate a naturii umane (extremă specializare, transformarea individului într-un instrument participant, dar cu totul la dispoziţia statului) şi resping liberalismul, revoluţia legionară prezintă aspectul de întoarcere a omului către om în sensul cel mai deplin al cuvântului. În această privinţă este într-adevăr impresionant pathosul uman al multor afirmaţii de ale lui Corneliu Z. Codreanu şi ale camarazilor săi.

„Prin experienţa lui Codreanu şi a Gărzii, sensibilitatea românească dobândeşte un caracter de dimensiune majoră, de monumentalitate: cu alte cuvinte, un nou stil de viaţă." (*"Da Codreanu a Antonescu"*, p. 106-107).

A fost tocmai această originalitate inspirată de omenia românească şi morala creştină – la care unii

rătăciţi, mânaţi de oportunism, erau gata să renunţe – care a determinat – cum vom vedea în cursul acestei expuneri – adversităţi în anumite cercuri naţional-socialiste, întrucât vedeau în ea un mare impediment pentru realizarea intenţiilor de remorcare a Mişcării Legionare la o concepţie de viaţă păgână.

II. PRIGOANELE POLITICIANISTE

Din cele arătate mai sus, rezultă clar că, atât prin concepţia sa profund creştină, cât şi prin sistemul său educativ care tindea să facă oameni corecţi, dezinteresaţi, constructivi şi de caracter, Mişcarea Legionară nu putea constitui nimic „subversiv" pentru statul şi poporul român. Dimpotrivă, aducea contribuţia cea mai substanţială pentru însănătoşirea şi întărirea lui. Dar tocmai acest lucru nu convenea corupţiei clasei conducătoare în frunte cu regele Carol al II-lea şi camarila lui obişnuită să trăiască parazitar din jefuirea, sub toate formele, a avutului public.

Toate prigoanele împotriva Mişcării Legionare au pornit din această preocupare a unei clase conducătoare degenerate şi parazitare, de proveniență mai mult levantină, care vedea o primejdie – ceva subversiv – în întremarea morală a vieţii publice româneşti.

MIŞCAREA LEGIONARĂ

ÎNAINTE ŞI DUPĂ MOARTEA LUI CORNELIU ZELEA CODREANU

Pentru înăbuşirea curentului de înnoire morală şi spirituală pe care îl reprezenta Mişcarea Legionară şi înlăturarea unui temut concurent la conducerea statului, s-a recurs mereu la sistemul ilegal şi abuziv al dizolvărilor, cu întreg cortegiul de schingiuiri şi întemniţări ale membrilor săi. Însuşi Corneliu Z. Codreanu, sub diferite pretexte sau înscenări ale Siguranţei, a fost arestat şi dat judecăţii. Dar atâta timp cât puterea judecătorească îşi păstra independenţa şi putea judeca potrivit legilor în vigoare, cu imparţialitate, totdeauna a fost achitat.

Prima dizolvare a *Gărzii de Fier* s-a făcut la 11 Ianuarie 1931 de către Partidul Naţional-Ţărănesc, în timpul în care, în urma intrigilor lui Carol al II-lea, Iuliu Maniu era înlăturat de la conducerea acestui partid.

Întrucât însă, la alegerile care au urmat în martie 1932, Mişcarea s-a prezentat reconstituită sub numele „*Gruparea Corneliu Zelea Codreanu*", a fost **dizolvată din nou** de guvernul Iorga - Argetoianu chiar în preajma alegerilor.

A treia dizolvare s-a făcut la 10 decembrie 1933, de către guvernul Duca, adus la guvern cu mandat de a extirpa Mişcarea Legionară. Arestările şi schingiuirile au atins proporţii necunoscute până atunci. „*A fost* – scrie Corneliu Z. Codreanu – *cel mai greu an pe care l-am întâlnit noi în lupta noastră; cel mai greu pe care poate sute de ani l-a întâlnit tineretul românesc. Bilanţul:*

18.000 de arestări, cu 18.000 de case călcate de barbari şi umplute cu sânge nevinovat; 300 de bolnavi în închisori, 16 morţi şi 3 înmormântaţi de vii, sub pământ.“ (“Circulări”, p. 29).

La 20 martie 1935 Mişcarea Legionară s-a reconstituit, de data aceasta în forma democratică a partidului „*Totul pentru Ţară*“ pus sub preşedinţia generalului Gh. Cantacuzino-Grănicerul, mutilat şi erou din războiul Întregirii Naţionale (1916). În această perioadă a încheiat cunoscutul pact pentru garantarea libertăţii în alegeri, cu partidul Naţional-Ţărănesc de sub conducerea lui Iuliu Maniu şi cel Liberal de sub conducerea lui Gheorghe Brătianu, care a avut ca rezultat răsturnarea guvernului personal al lui Carol al II-lea.

Reacţiunea acestuia a fost - după o scurtă diversiune făcută cu Partidul Naţional-Creştin al lui Goga – Cuza, lovitura de stat din 11 februarie 1938, care a suspendat Constituţia, a dizolvat partidele şi a instalat dictatura personală. În această acţiune, care în fond se îndrepta împotriva lui Iuliu Maniu şi în special a lui Corneliu Z. Codreanu şi a Mişcării Legionare, a avut concursul nelimitat al întregii clase conducătoare corupte, indiferent dacă făcea parte din aşa-zisele partide „de dreapta“ sau „.de stânga“. În realitate era dictatura desfrâului şi a imoralităţii contra năzuinţei de înnoire morală a poporului român ai cărei componenţi erau Iuliu Maniu şi Corneliu Z. Codreanu.

Încercarea făcută de unii pentru a justifica această dictatură pe care Carol o clocise timp de aproape 10 ani, pulverizând partidele şi destrămând caracterele ca o necesitate de a „salva instituţiile democratice" apare ca o încercare, pe cât de cinică, pe atât de neserioasă. De altfel, simplul fapt al înfiinţării de către Carol a partidului unic „*Frontul Renaşterii Naţionale*", care a avut loc după lovitura de stat, arată cât de absurde sunt aceste aserţiuni.

Este demn de relevat, pentru a se cunoaşte cât de bizantinizate erau moravurile politicienilor români că, pe lângă măsurile ilegale luate împotriva Mişcării, s-a pus la cale o serie întreagă de atentate împotriva şefului ei, Corneliu Z. Codreanu. Spaţiul nu îngăduie să insistăm asupra tuturor. Este suficient să amintim complotul lui Stelescu pus la cale – s-a dovedit – de oamenii din camarila lui Carol, precum şi atentatele puse la cale pentru „înalte raţiuni de stat" de Istrate Micescu, fost ministru de Externe şi Armand Călinescu, fost ministru de Interne, şi denunţate de avocatul Emilian şi generalul Sichitiu, fost şef al Marelui Stat Major ("*Circulări*", p. 67).

Pentru exterminarea Mişcării Legionare nu s-a cruţat, deci, nici un mijloc, oricât de ilegal, nedemn şi sângeros ar fi fost el.

III. REACŢIUNILE LEGIONARE

Faţă de toate aceste prigoane, pe cât de nedrepte, pe atât de sângeroase, care violau nu numai legile în vigoare, dar şi cele mai elementare drepturi umane, nu totdeauna legionarii au reuşit sa-şi stăpânească revoltele acumulate, rând pe rând, în anii grei de prigoană. Din tensiunea unor mari exasperări a unor oameni supuşi tuturor umilinţelor şi schingiuiţi cu cruzime, s-au declanşat unele atentate de răzbunare. Ele au fost, deci, acte sporadice şi individuale şi n-au constituit niciodată o dogmă de luptă a Mişcării. Dimpotrivă, conştiinţa păcatului din punct de vedere creştin era atât de vie la legionarii care s-au găsit în această dureroasă situaţie de a face o jertfă „de ispăşire", încât manifestau o adevărată voluptate a ispăşirii. Nimeni nu a încercat să se sustragă judecăţii. Toţi s-au predat, au recunoscut faptele, şi-au mărturisit

frământările şi au cerut maximum de pedeapsă. Însuşi Corneliu Z. Codreanu, care în tinereţea lui a fost pus în tragica situaţie de a trage pentru a se apăra de zbirii care l-au umilit şi schingiuit, îşi mărturisea adesea intimilor săi că *„Dumnezeu să-l învrednicească de o moarte violentă pentru a ispăşi, din punct de vedere personal, păcatul săvârşit prin răpunerea unui om"*.

Asemenea atitudini cavalereşti şi frământări de conştiinţă nu au membrii organizaţiilor conduse de dogma terorismului în lupta politică, ca anarhismul, bolşevismul etc., unde se face şcoala cinismului, a economiei forţelor şi a sustragerii de la răspundere, pentru ca indivizii respectivi să fie folosiţi cât mai mult în acţiunile teroriste.

Aşadar, dogma terorismului este incompatibilă cu fondul creştin al spiritualităţii legionare. Adevărata expresie a acestui fond este non-violenţa creştină, adică tocmai atitudinea pe care a adoptat-o Corneliu Z. Codreanu pentru a ieşi din cercul vicios al vendetei, şi a aplicat-o în cea mai cumplită prigoană, cu toate că organizaţia sa era în plinătatea forţei sale combative. Această atitudine – de mulţi încă neînţeleasă – era determinată şi din motive strict politice, de care un om cu răspundere şi dragoste de Ţară trebuia să ţină seama şi anume:

1. Vecinătatea Rusiei Sovietice care pândea pretextul tulburărilor interne pentru a ne invada Ţara;

2. Iresponsabilitatea lui Carol ai II-lea şi a întregii clase conducătoare care îl asista, de a se juca cu focul războiului civil;

3. Intenţia de a lăsa până la anumite limite, în criza internaţională care se agrava din ce în ce mai mult, posibilităţi de joc pentru noi adaptări, el păstrându-se în rezervă.

Evitarea tulburărilor politice în România a fost, cu toate repetatele provocări, preocuparea lui de bază. În propaganda electorală ce s-a deschis la începutul lui Ianuarie 1938 – întrucât Parlamentul ales cu o lună înainte a fost dizolvat înainte de a se constitui – recomanda legionarilor *„o notă de mare demnitate ... o linie de mare corectitudine. Nu atacaţi pe nimeni. Nu mai întunecaţi sufletele oamenilor, ci mergeţi cu voie bună, vorbiţi-le numai de bine, de nădejdi, de biruinţă, împărtăşindu-le bucurie şi lumină."* (*"Circulări"*, p. 238); *"Nu răspundeţi la nici o provocare... Dacă în drumul vostru veţi întâlni oameni cuzişti, ţărănişti, vaidişti etc. înfipţi într-o credinţă cu toată curăţenia inimii, nu-i zdruncinaţi în credinţa lor, încercând să-i câştigaţi pentru a voastră. Căci îi veţi pune într-un greu impas sufletesc."* (*"Circulări"*, p. 246)

Cu toată această atitudine paşnică şi demnă, provocările făcute înadins de Guvern continuau, omorând legionari. *„În faţa marei dureri* – scrie Corneliu Z. Codreanu legionarilor săi – *păstraţi calmul de*

neînvins." (*"Circulări"*, p. 258); "*Legionari, cine dintre voi îşi va pierde calmul, cine dintre voi nu va primi zâmbind orice suferinţă, cine sub dureri va încreţi fruntea sau va încerca o cât de mică ripostă, pe acela îl vom privi cu milă, ca pe un frate care nu merită numele de legionar.*" (*"Circulări"*, p. 260); „*Nu poate nimeni să omoare atâţia dintre noi câţi suntem în stare să murim pentru credinţa noastră.*" (*"Circulări"*, p. 263).

Dar provocările continuau cu furie crescândă: "*Le faceţi toate acestea pentru voturi? Pentru şase luni, un an sau doi de guvernare? Ei bine, rog pe toţi duşmanii noştri, pe cei ce ne-au ucis camarazii, să afle că Mişcarea Legionară s-a retras din propaganda electorală. Ea nu mai apare în luptă, deoarece nu vrea să facă umbră nimănui.*" (*"Circulări"*, p. 264); "*Puterilor vrăjmaşe din afara hotarelor sau din lăuntru, care-şi închipuie că legionarii le pot face jocul printr-un început de răzmeriţă, le răspund că se înşeală.*" (*"Circulări"*, p. 265)

Această atitudine de ordine şi înţelepciune a Mişcării n-a oferit pretextul lui Carol pentru justificarea loviturii de stat pe care o pregătea demult. De aceea şi-a proclamat tirania lui în mod cinic şi brutal, fără nici un fel de acoperire de fapt şi nici o justificare de drept, faţă de poporul român.

După lovitura de stat, Corneliu Z. Codreanu n-a

aşteptat de data aceasta să fie dizolvat de guvern, ci şi-a dizolvat singur expresia politică a Mişcării, Partidul "*Totul Pentru Ţară*". Cu acest prilej a scris printre altele, în Circulara către legionari din 27 februarie 1938: *„Deci suntem aruncaţi din raportul de DREPT, în raportul de FORŢĂ. Pe acesta, însă, noi nu-l primim. Noi am înţeles să acţionăm în cadrul legii, manifestându-ne credinţele noastre. Dacă aceasta nu o putem face, şi dacă orice manifestare.de credinţă ne este interzisă, raţiunea de existenţă a partidului nostru a încetat. Noi nu voim să întrebuinţăm forţa. Nu voim să întrebuinţăm violenţa. Ne este suficientă experienţa din trecut, când fără voia noastră am fost atraşi pe calea violenţei. La orice violentare, noi nu mai răspundem în nici un fel. Suportăm. Şi chiar atunci când întreaga naţiune română este tratată ca o turmă de animale inconştiente.*

Lovitură de stat nu voim să dăm. Prin esenţa însăşi a concepţiei noastre noi suntem contra acestui sistem. Ea însemnează o atitudine de bruscare, de natură exterioară, pe când noi aşteptăm biruinţa noastră de la desăvârşirea în sufletul naţiunei, a unui proces de perfecţiune omenească. Nu vom întrebuinţa aceste mijloace, pentru că tineretul de astăzi are prea adânc înfiptă conştiinţa misiunei sale istorice şi a răspunderii sale, pentru a face acte necugetate, care să transforme România într-o Spanie însângerată." ("*Circulări*", p.

271)

Iar fostului prim ministru Vaida Voevod, membru în guvernul lui Carol care a dat lovitura de stat, îi scrie printre altele:

„Dvs. toţi care ne-aţi cântat nouă timp de 10 ani pe această strună: Legalitatea, existenţa statului stă în ideea de legalitate, cine atinge acest principiu al legalităţii, cine calcă legile ţării, este un criminal. Dvs. care ne-aţi aruncat în închisori pentru cele mai mici abateri faţă de codul penal, terminaţi acum la sfârşitul acestui imn frumos prin a deveni cei mai mari infractori la legile fundamentale ale Statului, călcând în picioare Constituţia ţării, respectată de toţi de la înfiinţarea Statului român şi până astăzi. Sunt mărturie dosarele din Tribunale şi Consiliile de război, şi închisorile în care am intrat; fiind acuzat, rând pe rând de Dvs., că voiesc să fac lovitură de stat Nu este proces al meu în care această formulă să nu fi apărut în toată amploarea şi viclenia ei. Pentru ca după zece ani de chinuri, pe care le-aţi imprimat Gărzii de Fier şi sufletului din mine, să terminaţi prin a da Dvs. lovitura de stat. Prin a săvârşi Dvs. delictul de care ne-aţi acuzat şi chinuit pe nedrept. Toate teoriile care ni s-au făcut nouă tineretului, ani de-a rândul de generaţia Dvs. pe tema unică a legalităţii, ordinei din respectul legalităţii, se termină prin acest oribil exemplu. Priviţi-ne pe noi în cadrul legalităţii şi uitaţi-vă la Dvs. cum termină cei mai mari dis-

preţuitori de lege.“ (“Circulări”, p. ,274-275)

Pentru acoperirea şi legalizarea acestei situaţii degradante s-a improvizat în câteva zile un plebiscit obligator, cu vot oral şi liste negre pentru cei ce votau contra, care a adus o adeziune de 99.8% din voturi pentru noua Constituţie. Metodele bolşevice de care se vaită acum clasa noastră suprapusă, erau aplicate în România şi înainte de ocupaţia comunistă.

Era evident că toate aceste măsuri pregăteau platforma pentru exterminarea Mişcării Legionare. Şi într-adevăr, după două luni, la 16 Aprilie 1938, Corneliu Z. Codreanu şi cei mai mulţi dintre fruntaşii legionari sunt arestaţi.

La 27 mai al aceluiaşi an, el este condamnat pentru ,,complot contra statului“ şi crimă de înaltă trădare la 10 ani de muncă silnică. În tot acest interval de timp este ţinut în subteranele închisorii Jilava, aplicându-i-se un regim de exterminare; iar la 30 noiembrie 1938 a fost asasinat prin strangulare, împreună cu alţi 13 fruntaşi legionari, în timpul când erau transportaţi cu duba de la închisoarea Râmnicu-Sărat la închisoarea Jilava din apropierea Bucureştilor.

La 22 septembrie 1939, în urma atentatului săvârşit asupra lui Armand Călinescu, cel care în înţelegere cu Carol aranjase arestarea lui Corneliu Z. Codreanu, au fost masacraţi 252 de fruntaşi legionari deţinuţi în lagărele de la Miercurea Ciucului, Vaslui,

Râmnicu-Sărat sau aflaţi bolnavi prin diferite spitale poliţieneşti. Cadavrele lor au fost expuse apoi prin pieţele publice ale oraşelor sau la răspântie de drumuri, stârnind oroarea şi indignarea populaţiei contra tiraniei carliste.

Toate aceste crime împotriva umanităţii făcute cu o cruzime de scelerat confirmă câtă dreptate a avut Regele Ferdinand când, pe patul de moarte, a spus despre acest nevrednic fiu al său: „*Acest om nu trebuie niciodată să urce pe tronul României*".

Totuşi aceasta nu-l împiedică pe domnul Comnen, ca şi întreaga clasă conducătoare coruptă care l-a ajutat la lovitura de stat, să numească această sângeroasă tiranie drept "guvern de salvare publică"!

După un deceniu de la consumarea acestor oribile crime şi în toiul tragediei de astăzi a neamului românesc, pe care Corneliu Z. Codreanu a prevăzut-o şi a vrut cu orice preţ să o împiedice, diplomatul nostru nu are alt regret decât acela că acţiunea represivă a aşa-zisului „guvern de salvare publică" n-a reuşit să extirpeze „mişcarea subversivă" care – după el – ar fi Mişcarea Legionară.

Asemenea porniri sanguinare s-au observat în ultimul timp şi la un alt diplomat, fost ministru plenipotenţiar care declara cu cinism unui grup de români aflaţi într-un lagăr din Iugoslavia că „*pentru liniştea României* (probabil o linişte de mormânt – n.

n.) *ar mai trebui curăţaţi încă vreo 30.000 de legionari*"!

Toate aceste stranii manifestări constituie un simptom îngrijorător asupra stării de spirit de care este încă dominată o anumită categorie de oameni din aşa-zisa elită conducătoare românească. Ele caracterizează, încă o dată, raportul de ostilitate ce există între „pătura super-pusă" formată – cum spune Eminescu – "*din scursorile levantului şi nobilul popor român*".

Explicaţia unor aşa cumplite prigoane la care a fost supusă o Mişcare idealistă, constructivă şi creştină, cum a fost Mişcarea Legionară, trebuie căutată nu numai în contingenţele politice din ultimele decenii, ci şi mult mai adânc. Diagnosticul pus de Eminescu acum şapte decenii şi mai bine în legătură cu „*aprinsa ură instinctivă a păturii super-puse contra tuturor elementelor istorice şi autohtone*" (vol. II, p. 291) se dovedeşte şi astăzi valabil. „*Fără îndoială, lupta aceasta e purtată în mod instinctiv, fără claritate de vederi, cu tendinţe elementare, şi de atracţie şi repulsiune. Poporul român simte instinctiv că e dominat de oameni care se pretind numai români, fără a fi, şi care n-au nici milă de el, nici percepere pentru geniul lui. Geniul neamului românesc e o carte cu şapte peceţi pentru generaţia dominantă.*" (Eminescu, vol. II, p. 295)

Pornind de la realităţi permanente, acest neîntrecut vizionar al neamului românesc şi mare precursor al legionarismului, căruia „veniturile" (ca şi lui Corneliu

Z. Codreanu), după ce l-au chinuit; i-au contestat până şi originea românească, a prezis nu numai generaţia legionară „curăţita prin abnegaţie şi durere", dar şi moartea tragică a animatorului ei. În vreme ce poporul român gemea de durere, populaţia evreiască invadase la restaurantele de petrecere. Omul aşteptat cu înfrigurare de neamul românesc "*să pună pe străini la locul lor, să cureţe România de tot ce a fost mai decrepit, mai ocolitor de muncă, mai stricat dincolo de Dunăre de ciuma asta orientală, va zace la puşcărie sau la ocnă*", iar celor care l-au chinuit li „*s-ar vota pensii reversibile, pentru că ar fi scăpat Ţara de acest om.*" (Eminescu, vol: II, p. 481)

Însuşi Corneliu Z. Codreanu şi-a prevăzut sfârşitul său tragic: „*Vor trimite să ne prindă şi să ne omoare. Vom fugi; ne vom ascunde; vom lupta; iar la urmă, vom fi desigur răpuşi. Căci noi vom fi puţini, urmăriţi de batalioane şi de regimente româneşti. Atunci vom primi moartea. Sângele nostru al tuturor va curge. Acest moment va fi cel mai mare discurs al nostru adresat neamului românesc, şi cel din urmă.*" ("*Pentru Legionari*", p. 291).

În perspectiva aceasta istorică se poate găsi explicaţia atât a cruzimii şi a lipsei oricărui sentiment de răspundere de care a dat dovadă corupta pătură superpusă în prigoana legionarilor, cât şi a unor reacţiuni violente din partea acestora, dar mai ales a acelei ati-

tudini de non-violenţă adoptată atunci când ţara era primejduită de afară, întocmai ca şi mama adevărată din judecata lui Solomon, în faţa groaznicei perspective ca Ţara lor şi a strămoşilor lor să fie sfâşiată, aşa cum tindea vitrega conducere a străinilor şi a înstrăinaţilor, au preferat, chiar cu jertfa lor, să o lase întreagă.

Dar această problemă există şi astăzi şi dacă nu se va găsi înţelepciunea necesară, atât la cei bătrâni, cât şi la cei tineri, care au tragere de inimă pentru neamul lor românesc, ea va rămâne o sursă permanentă pentru alimentarea vrajbei interne din Ţara noastră şi o mare piedică pentru renaşterea poporului român.

IV. ORIENTAREA EXTERNĂ A MIŞCĂRII LEGIONARE

Au fost şi sunt unii interesaţi care încearcă să legitimeze prigoanele şi crimele împotriva Mişcării Legionare prin aşa-zise „raţiuni de stat" în legătură cu politica externă. Aserţiunea acestora nu corespunde realităţii. Adevărul este că până la 1936 Mişcarea Legionară a păstrat o atitudine agnostică în politica externă. Această rezervă se explică prin faptul că Mişcarea Legionară nu înţelegea să pună accentul pe probleme strict politice înainte de a fi soluţionat satisfăcător problemele de ordin educativ. În tot acest timp – cum obişnuia să spună Corneliu Z. Codreanu – ea nu lucra pentru prezent, ci pentru viitor.

„Celor ce mă întreabă când vom începe acţiunea politică pentru guvernare le răspund: Atunci când şefii de regiuni şi de judeţe îmi vor raporta că în organizaţiile lor nu mai există nici un om incorect. Incorect nu

înseamnă numaidecât hoţ. înseamnă şi insuficienţa de grijă, ordine, scrupulozitate, severitate în materie de bani care nu-i aparţin.“ (“Circulări”, p. 107)

Aşa că mare parte din prigoanele şi dizolvările Mişcării Legionare s-au produs în perioada de timp când ea nu se pronunţase în nici un fel în politica externă. Singura manifestare în această materie, până atunci tangenţială şi condiţionată, a fost aceea făcută în şedinţa Parlamentului de la 3 decembrie 1931 cu ocazia Mesajului: „*În ceea ce priveşte orientarea noastră* – a spus Corneliu Z. Codreanu – *dacă este vorba să alegem între aceste două extreme (adică bolşevism şi fascism, n. n.), suntem dintre aceia care cred că soarele nu răsare mai la Moscova, ci la Roma.*“

O atitudine precisă şi categorică a fost luată numai când s-a aflat că politica românească externă convergea spre o totală apropiere cu Sovietele, mergând până la propunerea pentru încheierea unei alianţe. Printr-o asemenea orientare se devia de la tradiţionala linie a politicii externe a statului român şi se nesocotea experienţa făcută cu acest rapace vecin, deopotrivă de primejdios ca duşman sau ca prieten. De data aceasta primejdia era şi mai mare, fiindcă la vechile tendinţe panslaviste se adăugase ideea revoluţiei comuniste universale cu mult mai mari posibilităţi de manevră pentru dezagregarea statelor care se opun în calea acestei expansiuni. Acest fapt a

îngrijorat pe toţi filo-francezii din Mişcare în frunte cu însuşi Generalul Cantacuzino, şeful Partidului „*Totul Pentru Ţară*" (după mamă de origine francez), în care primul război mondial lăsase atâta antipatie faţă de germani.

Prin Circulara sa din 30 mai 1936, Corneliu Z. Codreanu arăta toate aceste „*îngrijorări din lumea românească*" precizând printre altele: "*Apropierea de Rusia este un gest de trădare, pe care poporul român îl face faţă de Dumnezeu şi faţă de ordinea morală a acestei lumi şi faţă de popoarele care stau în slujba acestei ordini, în războiul cu puterile nimicitoare ale răului. De vor intra trupele ruseşti pe la noi şi vor ieşi învingătoare, în numele Diavolului, cine poate să creadă, unde este mintea care să susţină, că ele vor pleca de la noi înainte de a ne sataniza, adică bolşeviza? Dacă însă vor ieşi biruitoare armatele creştine, rezultatul va fi împotriva noastră, desfiinţarea statului român, ca plată pentru trădarea noastră.*" ("*Circulări*", p. 79)

Întrucât însă se persevera pe acest drum primejdios, chiar când ceilalţi membri din „Mica înţelegere" sau "Înţelegerea Balcanică" începuseră să păşească la aranjamente cu Puterile Axei, a adresat la 5 noiembrie 1936 cunoscutul memoriu Regelui, care printre altele constata: "*Nu există Mica Înţelegere, nici Înţelegere Balcanică. Cine crede în acestea, dovedeşte că n-a înţeles nimic. Faţă în faţă stau numai două lumi.*

Sub presiunea lor, în clipa războiului, toate combinaţiile diplomatice se vor nărui ca nişte castele de carton. Aceste două lumi sunt: statele revoluţiilor naţionale care luptă pentru apărarea Crucii şi a unei civilizaţii milenare, şi bolşevismul cu anexele sale care luptă pentru nimicirea neamurilor şi pentru prăbuşirea civilizaţiei creştine.“ (*“Circulări”*, p. 102)

La 30 noiembrie 1937 când România rămase de fapt izolată, atât din cauza defecţiunei din Mica Înţelegere şi Înţelegerea Balcanică, cât şi mai ales că democraţiile occidentale, preocupate exclusiv de ameninţarea germană, evitau să dea vreo garanţie faţă de Rusia Sovietică, Corneliu Z. Codreanu a venit cu o nouă declaraţie şi mai categorică de ataşament faţă de Puterile Axei: *„Eu sunt* – declara el ziariştilor – *pentru o politică externă a României alături de Roma şi Berlin. Alături de statele revoluţiilor naţionale. În contra bolşevismului. În 48 de ore după biruinţa Mişcării Legionare, România va avea o alianţă cu Roma şi Berlinul, intrând astfel în linia misiunei sale istorice în lume: apărătoarea Crucii, a culturii şi a civilizaţiei creştine“*.

Rostul Rolul acestei declaraţii atât de categorice era să constituie o supapă de siguranţă şi o rezervă pentru eventualitatea când Puterile Axei ar ieşi învingătoare, şi asta cu atât mai mult cu cât mai toate celelalte partide politice româneşti erau angajate pe linia unei politici de ostilitate faţă de aceste puteri. Faptul este

recunoscut cu obiectivitate şi lealitate de Iuliu Maniu, când declara textual: „*Orientarea în politica externă a Mişcării Legionare s-a făcut de către Corneliu Z. Codreanu din necesitatea de a constitui o rezervă pentru Ţară în eventualitatea că Puterile Axei ar ieşi biruitoare*." (vezi ziarul *Alba Iulia*, 3 septembrie 1944). Aşa cerea adevărata raţiune de stat.

Era o problemă de elementară înţelepciune pentru conducătorii unui stat să-şi pună toate ipotezele posibile şi să prevadă, din timp, soluţiile adevărate pentru fiecare din ele atunci când momentul ar cere, după cum este o dovadă de totală inaptitudine de conducere dacă se distrug fără rost variatele posibilităţi care ar putea servi fiecare la momentul său. În cazul cu Mişcarea Legionară problema era şi mai simplă, întrucât Corneliu Z. Codreanu, prin atitudinea sa non-violentă pe care s-a aşezat în acel moment de criză internaţională, a arătat că nu voia să forţeze nota pentru impunerea punctului său de vedere în politica externă şi a lăsat joc liber politicii oficiale, el aşteptând momentul de la desfăşurarea evenimentelor.

Aşadar, şi această aşa-zisă „raţiune de stat de ordin extern" pentru justificarea sângeroaselor prigoane contra legionarilor apare puerilă. În această lumină, asasinarea lui Corneliu Z. Codreanu a fost – ca să folosim expresia lui Talleyrand – „*mai mult decât o crimă, a fost o greşeală*".

Şi într-adevăr, nu va trece mult timp de la asasinarea lui Codreanu şi vom vedea pe aceşti conducători sinistri, pe eât de iresponsabili pe atât de ahtiaţi după putere, urmând politica victimelor lor, însă cu servilism. La 23 martie 1939 se va încheia oneroasa convenţie economică cu Germania, iar când Rusia va răpi Basarabia şi jumătate din Bucovina, deschizând o gravă criză politică pentru însăşi existenţa Statului Român rămas din punct de vedere extern complet izolat, va fi acelaşi Carol, cu întreaga lui clică, care va renunţa la garanţiile anglo-franceze, se va retrage din Liga Naţiunilor, va proclama legi rasiste, făcând o lamentabilă supralicitare faţă de Germani pentru a-şi menţine nefasta lui dictatură. „*Noua orientare a politicii noastre externe* – spune Comunicatul Guvernului de la 21 Iulie 1940 – *este determinată de noua ordine europeană*".

Toate aceste abdicări făcute dincolo de limite pentru a obţine graţia Dictatorilor nu vor reuşi să risipească neîncrederea pe care o inspira caracterul său versatil şi venal şi, astfel, Statul Român va intra într-o vrilă care va aduce pierderea Dobrogei de Sud şi a Ardealului de Nord, fiind chiar ameninţat de a fi împărţit cu Ruşii, aşa cum s-a întâmplat cu Polonia. Poate numai existenţa Mişcării Legionare – fie şi decapitată şi răvăşită cum a rămas ea după nimicitoarele prigoane – a făcut să oprească vrila fatală şi să inspire încredere în deprimarea generală din acele zile

întunecate în care lipsa de prevedere a elasei conducătoare venale apărea în toată evidenţa.

Numai puţină confirmare au găsit prevederile lui Codreanu în a doua fază a războiului care s-a încheiat cu victoria Aliaţilor. Pentru cine cunoaşte rezervele accentuate pe care le manifesta în intimitate Corneliu Z. Codreanu faţă de doctrina anticreştină şi păgână a naziştilor, precum şi faţă de unele pretenţii exagerate ale minorităţii germane din Ardeal, au constituit o surpriză declaraţiile atât de categorice pentru apropiere de „Axă". De asemenea, ar părea o contradicţie să aştepţi tocmai de la nazişti anticreştini „*apărarea Crucii, a culturii şi a civilizaţiei creştine*". Şi totuşi, reduse lucrurile la esenţial, aşa este. Oricât de extravagante ar fi doctrinele care ar face să devieze la un moment dat popoare ca cel german, englez, francez sau italian, totuşi nu există primejdia distrugerii culturii şi a civilizaţiei creştine, fiindcă aceste popoare sunt legate cu mii de fire văzute şi nevăzute de esenţa acestei civilizaţii creştine, care formează însăşi sâmburele naturii lor spirituale. Nu se afirmă deci un paradox când se spune că naziştii cu concepţii păgâne apără civilizaţia creştină dacă luptă împotriva bolşevismului. Prin fondul său euroasiatic învolburat de concepţia materialistă a marxismului, bolşevismul a devenit organic antitetic spiritului european modelat de cele două milenii de tradiţie creştină. Faţă de această

problemă de viaţă şi de moarte, fiindcă *"faţă în faţă* – cum spune Corneliu Z. Codreanu – *stau două lumi"*, celelalte probleme interne europene sau între popoarele de origine europeană, trec pe un plan cu totul secundar.

Acest adevăr de bază nu l-au sesizat la timp conducătorii statelor europene şi în acest fapt îşi are originea îngrijorătoarea criză internaţională din zilele noastre. Nu l-a sesizat Hitler când a încheiat pactul de neagresiune din august 1939 cu bolşevicii, nu l-au sesizat Churchill şi Roosevelt, când supralicitau prietenia lui Stalin la Teheran şi Ialta şi a scăpat chiar vigilenţei unor emeriţi reprezentanţi ai Vaticanului, de obicei atât de reflexivi şi prudenţi în cântărirea şi aprecierea lucrurilor. *„Chiar în Vatican* – scrie Bova Scoppa - *e vie pornirea antigermană, unde un anumit curent, în frunte cu Cardinalul Tisserand şi Mosg. Tordini, susţin că Sovietele au făcut un mare pas evolutiv în materie religioasă dând libertate popoarelor, lăsând capelani în unităţile poloneze care luptă contra germanilor etc. După acest curent, adevăratul inamic al catolicismului este nazismul anticreştin şi nu bolşevismul."* (*Coloqui con due dittatori*, p. 86)

Este surprinzător cum s-au putut face asemenea erori de calcule, când se ştia că principiul de bază al strategiei politice comuniste fixat de însuşi Lenin pentru bolşevizarea Europei era tocmai specularea

divergenţelor şi conflictelor ţărilor europene zise „capitaliste".

Nu este în intenţia noastră de a arăta în această scurtă expunere ce anume influenţe au contribuit la toate aceste derutări. Am amintit de acest lucru numai pentru a releva că nici un fel de „raţiune de politică externă", atât de ordin românesc, cât şi de ordin european, nu pot justifica sângeroasa prigoană împotriva Mişcării Legionare şi a conducătorului ei, Corneliu Z. Codreanu, a cărui viziune clară în politica externă românească şi cea europeană a confirmat integral tragica situaţie de astăzi, atât pe plan naţional, cât şi internaţional.

V. ÎN PERIOADA ARESTĂRII CĂPITANULUI

Cum era şi firesc, arestarea lui Corneliu Z. Codreanu şi a majorităţii fruntaşilor legionari care, cum am spus, a avut loc la 16 aprilie 1938, a lăsat un mare gol în conducere. Totuşi, comandanţii legionari care au reuşit să se sustragă acestor arestări, s-au regrupat şi constituit în comandament, pe ziua de 30 aprilie 1938. Misiunea imediată a acestui comandament era de a organiza apărarea şi întreţinerea celor arestaţi. La conducere s-au succedat:

fondatori

1. Radu Mironovici, comandant al Bunei Vestiri şi unul din cei cinci fondatori ai Mişcării, care a stat până la sfârşitul lui mai, când a fost arestat şi internat;

2. Ion Belgea - până la data de 11 iulie, când a fost prins, internat şi, mai târziu, ucis;

3. Constantin Papanace - până la sfârşitul lui octombrie 1938, când profesorul Vasile Cristescu, evadat din închisoare, s-a stabilit în Bucureşti, s-a format un grup restrâns de comandă format din prof Vasile Cristescu, fost locţiitor al generalului Cantacuzino la Partidul "Totul Pentru Ţară", când acesta plecase cu echipa în Spania, Constantin Papanace şi Horia Sima.

Linia de conduită pe care şi-a fixat-o dintru început comandamentul legionar de afară (*cel aflat în libertate, pentru că adevăratul comandament în frunte cu Căpitanul se afla în închisoare – n. n.*) a fost în esenţă:

1. A nu se ataca sub nici o formă monarhia.

2. Respectarea întocmai a dispoziţiilor de linişte absolută şi dare la fund ordonate de Corneliu Z. Codreanu pentru toate raţiunile amintite mai sus.

3. A se aştepta cu calm desfăşurarea evenimentelor externe care nu vor întârzia să valorifice rezerva politică pe care o constituie Mişcarea Legionară.

4. Stabilirea şi păstrarea de legături discrete cu cadrele legionare pentru a le pune la adăpost de orice manevră a agenţilor provocatori.

5. Menţinerea secretă a numelui celor care conduc comandamentul pentru a se evita cascada de arestări, aşa cum se întâmplase până atunci.

6. Evitarea oricărei arestări de legionari stabilind principiul că orice legionar nearestat măreşte siguranţa vieţii celor arestaţi, întrucât se ştia că regele Carol şi

camarila lui vor fi cu atât mai tentaţi să-şi pună în aplicare gândurile asasine, cu cât vor fi mai puţini legionari afară.

7. Proclamarea eroismului răbdării, ca armă pentru pararea provocărilor şi loviturilor pregătite de adversari.

Tactica iniţială adoptată de Corneliu Z. Codreanu trebuia (chiar dacă ar fi fost greşită, ceea ce nu era cazul) cu atât mai mult continuată, cu cât şeful Mişcării şi majoritatea fruntaşilor legionari se găseau zălog în mâinile duşmanilor.

Scopul principal urmărit prin această tactică era, pe lângă lăsarea jocului liber în politica externă oficială, şi simularea unei mari anemieri a Mişcării, adică dispariţia pericolului comun care a făcut să se unească toate fracţiunile păturii conducătoare corupte. Apropiata convocare a noului parlament emanat în baza partidului unic (totalitar) cu împărţirea diferitelor funcţiuni (demnităţi) publice începea deja să trezească animozităţile acestei lumi condusă numai de interesul personal.

Tot în scopul de a nu stingheri politica oficială a Statului, Corneliu Z. Codreanu a dat din închisoare, în preajma vizitei regelui Carol la Londra, care a avut loc pe la jumătatea lui noiembrie 1938, o Circulară în facsimil care îndemna pe legionari la înţelepciune, linişte şi răbdare pentru interesele supreme ale ţării.

Se vede însă că toate acestea nu conveneau anumitor cercuri duşmane, care vroiau cu orice preţ moartea lui Codreanu şi menţinerea tensiunei interne, singura care putea menţine conglomeratul politicianist să justifice regimul dictatorial. În acest sens se lansa, prin diferite părţi, zvonul că în timpul călătoriei Regelui la Londra se va proceda la asasinarea lui Codreanu. Acest fapt a fost denunţat preventiv printr-un comunicat dat de Comandament în termeni sobri şi decenţi arătând nenorocirile ce ar decurge în asemenea eventualitate pentru Ţară şi îndemnând totodată la linişte şi calm.

În această atmosferă înfrigurată şi contrar ordinelor categorice de linişte date de Corneliu Z. Codreanu, a dispoziţiilor amintite mai sus, luate de Comandament şi a elementarului bun simţ, Horia Sima, abuzând de faptul că era omul de legătură al Comandamentului cu organizaţiile din provincie, a indus în eroare buna credinţă a unor legionari şi a ordonat o serie de acte teroriste care nu puteau servi decât duşmanilor Mişcării. Astfel, pe durata călătoriei Regelui la Londra, s-a aruncat o bombă într-un teatru evreiesc din Timişoara, a fost asasinat un bogătaş evreu la Oradea, a fost aruncată în aer uzina de gaz de la Cluj, s-a încercat un atentat împotriva rectorului Ştefănescu Goangă de la Universitatea din Cluj.

Caracterul provocator al acestor acte teroriste care nu intrau în stilul de luptă al Mişcării, era evident, dar atunci era greu să se presupună că un legionar - şi cu atât mai puţin un comandant legionar - ar fi făcut asemenea lucruri cu rea intenţie. S-a crezut mai mult că au ieşit din exasperarea unor camarazi care şi-au pierdut nervii. Ele însă au excitat pornirile asasine ale lui Carol al II-lea sau i-au oferit un pretext pentru a şi le pune în aplicare. Şi într-adevăr, în preajma întoarcerii lui în Bucureşti, a ordonat asasinarea lui Codreanu şi a 13 fruntaşi legionari în condiţiile pe care le-am amintit. Acesta este în esenţă aspectul problemei privite prin prisma internă.

Pe plan extern chestiunea prezintă unele aspecte particulare care merită să fie amintite, fie şi în treacăt. Atitudinea duşmănoasă a anumitor cercuri din lumea anglo-franceză părea justificată întrucât ele – fără să ţină seama de fundamentul adevărat al politicii legionare – o considerau o Mişcare de tip fascist şi deci organic ostilă lor. În fapt însă - dacă ar fi să folosim un paradox – am spune că nu politica externă a Mişcării Legionare a determinat această ostilitate, ci dimpotrivă, ostilitatea şi neînţelegerea acestor cercuri anglo-franceze a determinat în mare parte atitudinea în politica externă a Mişcării faţă de aceste state. Dar dacă această ostilitate, în cele din urmă poate fi înţeleasă, ar părea fără explicaţie şi lipsit de logică

dezinteresul manifestat mult timp de conducătorii Axei faţă de Mişcarea Legionară. Poate aceasta să se datoreze viziunii lor ~~străine~~ străine şi preocupărilor prea egoiste care le-au fost fatale. Astfel pare simptomatic faptul că în jurnalul lui Ciano, în care se găsesc inserate şi atâtea lucruri banale - nu se găseşte nici o menţiune (afară de cazul în care a fost cenzurată de cenzura invizibilă) în legătură cu arestarea şi asasinarea lui Codreanu. Şi documentele vor arăta în adevărata lui valoare cât de mare şi sincer a fost interesul manifestat de conducătorii Axei faţă de Mişcare, pe care unii politicieni români - cum am văzut - din rea credinţă sau superficialitate o prezintă ca primind fonduri şi sugestii de la aceste puteri.

Chiar în legătură cu evenimentele care au precedat asasinarea Căpitanului, atitudinea acestor cercuri din câte se cunoaşte până acum, pare ambiguă. În legătură cu conversaţia care a avut loc între Hitler şi Carol cu ocazia întoarcerii acestuia din urmă din vizita făcută la Londra, sunt două versiuni aproape contradictorii pentru consecinţele care ar deriva. *„În timpul conversaţiei* - scrie Şeicaru - *regele Carol reproşează lui Hitler simpatia guvernului german pentru Garda de Fier. Contestând, Hitler a făcut elogiul Mişcării şi şi-a exprimat stima sa faţă de valoarea politică a lui Corneliu Codreanu, arătându-şi surprinderea că Regele nu înţelege să se sprijine pe tineret, care reprezintă*

viitorul Ţării. Regele replică că nu admite ingerinţe în politica internă românească şi amândoi s-au retranşat pe poziţiile lor." (Şeicaru, vol.II, p. 42)

Cealaltă versiune este redată de ziarul "*Semnalul*" din 7 mai 1946 cu ocazia judecării procesului Antonescu: *„A venit vorba acolo despre echilibrul politic. Hitler aducea vorba pe ocolite de Codreanu şi Cuza. În toiul discuţiei, Hitler spune că el nu cere nici o excepţie în jocul politic intern al României, dar că are impresia că acel joc nu funcţionează normal. Precizează: „Nu cer nimic pentru aceste grupări decât libertate de acţiune. Asigur că nu le dau nici un sprijin. Nu voi interveni niciodată pentru ele. – "Niciodată?" – Vă dau cuvântul meu de onoare că niciodată", întări dictatorul german."*

Fie că a fost iritat de această conversaţie - cum reiese din prima versiune, fie că a fost încurajat de asigurarea neintervenţiei - cum rezultă din cea de a doua întrevedere cu Hitler, Carol ordonă asasinarea lui Codreanu şi a celor 13 fruntaşi legionari.

Această crimă care arată cât de scelerat şi irresponsabil era acest rege tiran, a fost considerată de Hitler ca un act de provocare. Aşa se explică de ce mai târziu - la 19 septembrie 1939 - cum notează Ciano în jurnalul său, dictatorul german *„a repetat de două ori că regele Carol va plăti scump asasinarea lui Codreanu"*.

În această atmosferă de înaltă tensiune internaţională, cu atâtea sfori trase de după culise, în care se mişca figura de paranoic neronian a lui Carol, se poate aprecia mai bine câtă valoare au putut avea în contribuţia pentru asasinarea lui Corneliu Z. Codreanu actele de terorism provocate fără rost de Sima, contrar tuturor dispoziţiilor. Gravitatea lor se va evidenţia mai târziu când se vor corobora cu alte acţiuni tot atât de neînţelese, din punct de vedere legionar.

În acest fapt îşi vor avea originea şi anumite divergenţe în sânul conducerii Mişcării, care vor duce într-o zi la sciziunea ei, provocând, cum vom vedea mai târziu, o adevărată criză de conducere în Mişcarea Legionară.

VI. PRIMUL EXOD LEGIONAR

În tot timpul acestor cumplite prigoane, legionarii au găsit adăpost mai mult la lumea nelegionară, care însă simpatiza cu Mişcarea. Mulţi chiar din aceşti simpatizanţi figurau înscrişi la celelalte partide politice, fapt care îi făcea să nu fie suspectaţi de poliţia lui Carol. Erau, în general, oameni cinstiţi, care nu făceau din politică o meserie lucrativă; sângeroasa prigoană a lui Carol făcea să crească şi mai mult simpatiile pentru Mişcare. Totuşi cercul poliţiei se strângea tot mai mult. Carol şi primul său ministru, Armand Călinescu, dăduseră ordin să fie împuşcaţi fruntaşii legionari, fără nici un fel de somaţie, oriunde s-ar găsi ei. Problema refugierii peste graniţe a început să se pună din ce în ce mai presant. La 15 decembrie 1938 trece graniţa spre Polonia primul grup de

legionari format din preotul Ion Dumitrescu, fost secretar general al Mişcării, inginer Horodniceanu şi avocat Stănicel de la biroul Căpitanului, iar la 8 ianuarie 1939, tot în Polonia, trece un alt grup în frunte cu Nicolae Pătraşcu, Viorel Trifa, Titi Cristescu şi lt. Anghel Dragomir. Alte cadre legionare s-au refugiat în ţările balcanice (Bulgaria, Serbia, Grecia, Albania - aşa cum făcuseră şi în timpul prigoanei din 1934), unde găsiră adăpost la legionari şi la rudele lor din aceste ţări.

La 26 ianuarie 1939 a fost împuşcat fără somaţie în Bucureşti prof. Vasile Cristescu, iar găzduitorul său, un sculptor; a murit în schingiuirile de la poliţie. Pentru intimidarea celor care ofereau azil legionarilor s-a introdus la 1 februarie „cartea imobilului" şi s-au decretat pedepse foarte grele (în fapt, moartea), cu ani de închisoare şi confiscarea întregii lor averi mobiliare şi imobiliare. Acest fapt va face ca legionarii să nu mai poată să se adăpostească decât la alţi legionari sau la simpatizanţii tot aşa de hotărâţi să suporte consecinţele, însă, în general, uşor identificabili de poliţie. Cercul poliţiei strângându-se tot mai mult, s-a hotărât strămutarea Comandamentului în străinătate. La 4 februarie Horia Sima trece frontiera spre Ungaria împreună cu legionarii Popovici şi Smultea, iar la 18 februarie părăseşte ţara, trecând în Cehoslovacia, Constantin Papanace împreună cu Gh.

Dragomir-Jilava, Nicolae Şeitan, ing. Smărăndescu şi Teodorescu.

În acest interval de timp, zilnic erau împuşcaţi legionari. La 8 februarie au fost ucişi şi arşi la crematoriul din Bucureşti, legionarii: Nadoleanu Enache, Vucu Marin, Gherman, Dragoş Popovici, dr. Iancu Ion, iar a doua zi (9 februarie) la Huedin sunt asasinaţi legionarii: Fleşchin Petre, Stănescu Petre, Popa Ion, Ghedion Ferdinand, locotenent Borzea Zenobie, Petre Aurel Hodrea, Victor Gruiţa.

Asemenea scene de atrocităţi au continuat în tot timpul până la răsturnarea dictaturii lui Carol, fapt care a determinat mereu refugieri peste hotare ale legionarilor (d-na Codreanu, Victor Silaghi, Vereş, Constant, Vojen etc.). Odată cu extinderea ocupaţiei şi influenţei germane în Cehoslovacia, Polonia etc., mai toţi legionarii refugiaţi au ajuns în Germania care de fapt controla toate ţările limitrofe cu România, cu excepţia Rusiei Sovietice. Aşa se explică de ce cel mai mare număr de refugiaţi legionari s-a concentrat în Germania, pe lângă cei refugiaţi din Ţările Balcanice. În Italia numărul lor a fost mai restrâns, date fiind frontierele muntoase mai greu de trecut clandestin, iar în Franţa şi Anglia şi mai puţin din cauză că erau izolaţi de ţările aflate sub controlul Germaniei. La acestea se adaugă desigur şi o anumită nesiguranţă, dat fiind că autorităţile acestor ţări se găseau pe atunci în strâns

contact cu guvernanţii români, fapt care legitima o anumită teamă de eventuale extinderi.

Centrul Grupului de Comandă s-a stabilit la Berlin (Amalienhof) şi el era de fapt sub conducerea lui C. Papanace.

Liniile mari de orientări politice legionare erau trei:

1) Păstrarea unei cât mai mari independenţe de gândire şi acţiune faţă de Germani;

2) Grija de a nu se anula poziţia Mişcării menită să constituie supapa de siguranţă şi rezerva pentru ţară;

3) Împiedicarea ca politica oficială să nu arunce România într-o aventură similară cu aceea a Poloniei, care ar fi dus la împărţirea ei şi chiar la deportare de populaţii în ţinuturile ocupate de Ruşi şi nimicirea celor ocupaţi de Unguri.

Pentru a-şi asigura independenţa de care am amintit, în tot timpul şederii în Germania, legionarii şi-au dobândit existenţa muncind ca simpli muncitori în fabricile germane, evitând astfel, orice formă, subsidii de la guvernul german. Această rezervă s-a accentuat şi mai mult în urma pactului de neagresiune încheiat în august 1939 între Germania şi Soviete, care putea să constituie şi un aranjament definitiv făcut pe spinarea ţărilor mici aflate între aceşti doi coloşi totalitari.

Perspectiva unui astfel de aranjament îngrijora adânc pe conducătorii legionari, cu atât mai mult cu

cât şi în 1917 s-a pus în discuţie un proiect de împărţire a României între Germani şi Ruşi.

Luând cunoştinţă de noua situaţie creată, conducerea Legiunii şi-a adaptat orientarea (vezi expunerea făcută de C. Papanace şi publicată în *Buletinul Informativ* 1940) faţă de Germania Naţional-Socialistă, adoptând formula „pericolului mai mic", reducând cu totul elementul ideologic. Acest fapt rezultă şi din scrisorile adresate regelui Carol de C. Papanace şi H. Sima (vezi *Buletinul Informativ* 1940).

De relevat este că tot în acest interval de timp al primului exil care a durat până în septembrie 1940, regele Carol şi lumea coruptă care îl ajutase la instalarea dictaturii lui sângeroase, a început să supraliciteze Puterile Axei şi în special Germania, făcând mari concesii economice, invitând în ţară misiuni militare germane, decretând legi rasiste, toate cu speranţa că s-ar putea menţine tirania sa în noua conjunctură politică a Axei. Această supralicitare a devenit şi mai accentuată în urma crizei de stat determinată de ultimatumul rusesc, după care a urmat răpirea Basarabiei şi a Bucovinei de Nord. Astfel, de către regimul personal al lui Carol a fost făcută legea rasială din 22 ianuarie 1938 completată apoi cu legea din 8 august 1940, oneroasa sa convenţie comercială cu Germania din 23 martie 1939, convenţia militară pentru aducerea unei misiuni militare în România în august 1940, precum

şi renunţarea la garanţiile anglo-franceze şi retragerea de la Liga Naţiunilor, care a avut loc la 10 iulie 1940.

Această schimbare a politicii externe româneşti cu 180 de grade, de către cei care au făcut crime peste crime ca să o combată, aducea însă toate dezavantajele concesiilor făcute din constrângere şi supralicitare personală, fără să aducă în schimb nici un avantaj.

Persistarea suspiciunii asupra duplicităţii lui Carol făcea să se prevadă noi şi dureroase lovituri împotriva României. Pentru prevenirea lor, comandamentul legionar, în şedinţa de la 24 iunie 1940, în urma expunerii făcute de Constantin Papanace (vezi *Buletinul Informativ* 1940) a ajuns la concluzia că numai abdicarea regelui Carol ar putea ameliora situaţia. Orice continuare a politicii de duplicitate în acele momente când era în vigoare pactul germano-sovietic ar fi putut aduce chiar împărţirea României, ruşii anexând întreaga Moldovă până la Carpaţi, realizând o graniţă strategică, iar germanii, folosind minoritatea lor şi pe cea maghiară din Ardeal, ar fi dezlipit această provincie de la România.

Asemenea ameninţări au transpirat ca formulate chiar de către Hitler ori de câte ori se observau semne de duplicitate din partea lui Carol şi a celei sale de politicieni. Situaţia era gravă - o împărţire, fie şi temporară a României, ar fi însemnat deportări de populaţii din zona ocupată de ruşi - aşa cum s-a întâmplat

în Polonia şi Ţările Baltice şi atrocităţi în Ardeal, aşa cum au făcut ungurii în ţinuturile ocupate după dezmembrarea Cehoslovaciei şi cu deosebire în Rusia sub-carpatică. Regele Carol însă s-a cramponat de putere cu o frenezie dusă până la demenţă, fapt care a dus la soluţia de la Viena, cu sfârtecarea Ardealului pentru extinderea frontierei până în apropierea terenurilor petrolifere, precum şi la pierderea Dobrogei de Sud. Abdicarea care a urmat a fost o consecinţă a dezastrului, în loc să fie un act de prevenire a lui.

Pe plan intern, evoluţia politică, deşi a mers paralel cu evenimentele externe, totuşi a avut şi anumite mobiluri speciale, ca urmare a tensiunii şi asasinatelor din ultimii ani. Între Mişcarea Legionară şi regele Carol era mormântul Căpitanului şi atâtor alţi camarazi. O împăcare sinceră nu era cu putinţă. Nici un legionar demn de acest nume nu putea strânge o mână mânjită de cel mai neprihănit sânge românesc. De aceea politica lui Carol, dirijată personal de acea stârpitură fizică şi morală care era Armand Călinescu, tindea, prin teroare, să pună pe legionarii din lagăre şi închisori în alternativa de a alege: sau o sinucidere morală prin declaraţii compromiţătoare de abjurare a credinţei şi detestarea Căpitanului; sau o moarte fizică sigură; sau, în anumite cazuri, şi una şi alta.

Paralel cu aceasta, în rândurile legionarilor din afară apăsa problema răzbunării pe care însuşi Codreanu

o formulase printr-o Circulară la data de 11 februarie 1938 cu ocazia descoperirii unui complot organizat de anumiţi membri ai guvernului de atunci, pentru asasinarea sa. Denunţând faptul, Corneliu Z. Codreanu scria, printre altele: *„Şeful Legiunii râde de moarte şi nu se păzeşte niciodată de ea. Fac această circulară pentru că vreau să fiu răzbunat. Aşa cum v-a spus şi v-a organizat Moţa. Şi nu dintr-o poftă personală de răzbunare, ci pentru că am convingerea că veţi face un mare bine naţiei româneşti."* (*"Circulări"*, p. 267)

Asupra acestor dispoziţiuni testamentare nu putea nimeni reveni chiar dacă s-ar fi invocat represaliile asupra sutelor de conducători legionari aflaţi prin lagăre şi închisori Singurul lucru care s-ar fi putut face era de a se amâna sau îndruma în aşa fel, ca riscurile alternativei amintite mai sus (sinuciderea morală sau moartea fizică) să fie diminuate cât mai mult Asta ar fi fost posibil numai dacă actul de răzbunare s-ar fi executat concomitent asupra celor doi responsabili (vinovaţi) de moartea lui Corneliu Z. Codreanu, şi anume regele Carol şi primul său ministru, Armand Călinescu.

De acest lucru pare că a fost conştient avocatul Miti Dumitrescu care a condus echipa răzbunătorilor şi numai o intervenţie curioasă a lui Sima, sub pretextul unei aşa-zise lovituri de stat, pe care

ar fi pregătit-o, a făcut ca lucrurile să ia cursul dezastruos pe care l-a luat.

Acest fapt a început să apară suspect când Sima a fost prins de poliţia românească în mai 1940 cu ocazia trecerii frontierei. În loc să aibă soarta tuturor legionarilor prinşi până atunci, care era împuşcarea lor pe loc, el este pus în libertate şi lansat chiar de Carol ca exponent al Mişcării Legionare, pe care trebuia să o ducă în lotul „partidului unic" excelent pe atunci în România. **Explicaţia** trebuie căutată în tratativele duse de un om de casă al lui Sima (Stoicănescu) pe când a venit la Berlin, în primăvara lui 1940, cu ataşatul militar român, col. Vorobchievici, omul lui Carol, pentru întoarcerea lui Sima în Ţară, dar nu pe cale oficială, care ar fi ~~atins~~ repudierea lumii legionare, ci pe una "temerară" care în acelaşi timp ar oferi şi lui Carol prilejul să-şi arate „mărinimia regală". O anumită alarmă dată de oamenii lui Sima din Bucureşti, care a determinat audienţa, în miez de noapte, a lui Şeicaru la Palat, a fost făcută pentru a masca jocul şi poate de a înlătura şi teama ca întreg aranjamentul făcut să nu fie în realitate o cursă întinsă pentru capturare. Relaţiile stabilite cu Carol au arătat, în curând, că combinaţia era sinceră. În realitate, se urmărea obţinerea sprijinului Mişcării pentru aranjarea lui Carol în noua conjunctură politică a Axei şi ca o recompensă a acestuia pentru serviciile aduse, să consacre pe Sima la conducerea Mişcării.

Toate aceste combinaţii suspecte, tăcute din setea de parvenire personală, au determinat o accentuată rezervă a comandamentului legionar din străinătate condus de Constantin Papanace. El a continuat acţiunea pe linia necesităţii abdicării lui Carol, singura care putea feri România de primejdia împărţirii sau a dezmembrării. În acest sens s-a făcut la 3 august 1940 o scrisoare manifest adresată lui Carol şi semnată de toate gradele legionare, prin care se cerea neîntârziata abdicare a acestuia, pentru binele Ţării. Evenimentele însă precipitându-se, au dus la arbitrajul de la Viena care a hotărât împărţirea Ardealului.

Sub presiunea revoltei generale, toate combinaţiile făcute cu Carol s-au prăbuşit şi Sima, parafrazând manifestul comandamentului legionar, s-a pus şi el pe linia legionară care în acele momente devenise aspiraţia întregului neam, cerând abdicarea regelui tiran. Explozia cea mai puternică a acestei revolte a fost făcută la Braşov şi mai ales în Dobrogea, la Constanţa, unde elementul macedonean, după cedarea Dobrogei de Sud, se găsea în plină fierbere.

La 6 septembrie 1940, Regele Carol a fost silit să abdice, după ce a încercat o soluţie de temporizare în combinaţii cu generalul Ion Antonescu. Totuşi a apărut straniu faptul că, în vreme ce tumultul manifestărilor pe stradă era din ce în ce mai impetuos, acest rege tiran a putut să plece în deplină linişte de la o

gară din Bucureşti împreună cu metresa lui, într-un tren special, unde a încărcat tot ce jefuise mai de preţ în cei zece ani de domnie plină de abuzuri şi corupţie. Asta arată încă o dată că toate combinaţiile lui făcute continuau să-şi producă efectul. Antonescu, continuatorul dictaturii lui Carol la conducerea Statului român, ca exponent al lumii vechi, va continua să se folosească de acelaşi Sima care s-a dovedit lipsit de pregătire şi gata a se preta la orice atunci când i se satisface pofta de măriri. **În acest sens lansarea făcută lui Sima de către Carol va fi consacrată de Antonescu prin numirea acestuia, prin decret regal, ca Şeful Mişcării, astfel ca legionarii din închisori sau cei din exil să se găsească în faţa unui fapt împlinit.**

Toate aceste combinaţiuni suspecte au determinat, poate, pe profesorul Codreanu, tatăl Căpitanului, senator legionar şi vechi luptător, să facă aprecieri foarte grave ca cele de mai jos asupra lui Sima: *"De la aflarea treptată a uluitoarelor ştiri că el demult se afla în strânse legături cu Moruzov, omul Lupeştii şi al tuturor prigonitorilor noştri, că el fiind însărcinat de Căpitan din închisoare să facă legătura în mod provizoriu între grupuri de legionari liberi ascunşi - ca unul ce era cel mai şters şi mai necunoscut ca acţiune legionară de agenţii prigonitorilor, prin minciuni şi-a asumat rolul de conducător. în care pseudo-calitate, minţind că lucrează după indicaţia Căpitanului, puse*

la cale diferite atentate în mai multe părţi ale ţării, în contra dispoziţiunilor mereu repetate ale Căpitanului de a păstra cea mai exemplară linişte. Se vede limpede că atentatele şi tulburările orânduite de Sima, serveau ca pretext acelora care puseseră la cale asasinarea Căpitanului şi a atâtor fruntaşi legionari, floarea neamului. Se vede limpede că numai inspirarea lui Moruzov putea să-l determine pe Sima să lucreze din răsputeri la omorârea Căpitanului, stârnindu-i-se pofta bolnavă şi satanică de a conduce el Legiunea.“ (Din declaraţia la judecătorul de instrucţie, „*Asasinatele de la Jilava*“, p. 258)

VII. PROBLEMA SUCCESIUNII LA CONDUCEREA MIŞCĂRII

După elementele cunoscute până acum, ar părea că această problemă n-ar fi fost reglementată de Corneliu Z. Codreanu într-o formă scrisă. Acest fapt însă pare puţin de crezut dat fiind că el se aştepta, după atâtea uneltiri şi comploturi împotriva persoanei sale, la o dispariţie violentă. Spiritul lui, de obicei prevăzător şi organizator până la cele mai mici amănunte, face să se creadă că n-ar fi lăsat să subziste o atât de importantă lacună pentru viitorul Mişcării, cu atât mai mult cu cât aprecia că cel mai greu moment al unei Mişcări care se centrează pe comandamentul unic, exercitat de o singură persoană, este tocmai momentul dispariţiei sale fizice. De aceea pare foarte probabilă versiunea că un asemenea testament politic s-ar fi găsit în seifurile

unei bănci din străinătate depus cu câteva luni înaintea ultimei sale arestări (sau acest testament a căzut în mâna cuiva care n-are interes să-l facă public).

Cât timp trăia Ion Moţa – căzut, cum se ştie, ca voluntar pe frontul spaniol la Majadahonda (Madrid), la 13 ianuarie 1937 - problema succesiunii era rezolvată în fapt, dat fiind că Moţa era o personalitate care, pe lângă că făcea parte din fundatorii Mişcării, mai întrunea multe calităţi şi prestigiu ca să exercite o comandă unică. După moartea lui însă, Corneliu Z. Codreanu a indicat – mai mult ocazional – „grupul Văcărăştenilor", adică ceilalţi fundători ai Mişcării, comandanţi ai Bunei-Vestiri cu care iniţiase el lupta: Ilie Gârneaţă, Corneliu Georgescu şi Radu Mironovici.

Adoptarea unei asemenea soluţii de conducere plurală era determinată, cum am spus, de greutatea de a găsi personalitatea care să posede toate calităţile necesare care, după Corneliu Z. Codreanu, sunt:

1. Putere lăuntrică de atracţie, 2. Capacitate de dragoste, 3. Ştiinţă şi simţ al organizării. 4. Cunoaşterea oamenilor, 5. Putere de educaţie şi de însufleţire a eroismului, 6. Stăpânirea legilor conducerii, 7. Simţul bătăliei, 8. Curajul, 9. Conştiinţa obiectivelor drepte şi morale. Pe lângă acestea trebuie să aibă şi toate virtuţile unui luptător: jertfă, rezistenţă, devotament etc. (vezi "*Pentru legionari*", pag 244-245)

Poate speranţa că ar putea găsi şi cultiva o asemenea persoană cu calităţi multiple a făcut pe Corneliu Z. Codreanu să nu dea un caracter solemn soluţiei cu Văcăreştenii.

Altă instituţie în ierarhia legionară constituită în ianuarie 1929 era „Senatul Legionar". *„Un for compus din bătrâni de peste 50 de am, intelectuali, ţărani sau muncitori, care au trăit o viaţă de mare corectitudine, au dat dovadă de credinţă în viitorul legionar şi de înţelepciune. Ei vor fi convocaţi în momente grele, ori de câte ori se va simţi nevoie de sfatul lor."* (*"Pentru legionari"*, pag, 328). Din elementele mai tinere erau „gradele legionare" formate din totalitatea celor gradaţi, de la comandant legionar la instructor legionar, care erau convocaţi din când în când pentru consultare atunci când împrejurările cereau. Prigoanele şi masacrele de care am amintit au decimat membrii acestor instituţii, printre care şi inginerul Clime, care din octombrie 1937 – după moartea generalului Cantacuzino – îndeplinea funcţia de şef al Partidului *„Totul pentru Ţară"*. Totuşi s-au salvat destui - printre care şi cei trei Văcăreşteni - menţionaţi mai sus.

Ar fi fost normal, deci, ca primul lucru care trebuia să se facă în momentul când Mişcarea a avut posibilitatea de a se manifesta, după ieşirea legionarilor din închisori şi întoarcerea lor din exil, să se convoace aceste instituţii legionare (Senatul şi Cadrele) pentru

a se hotărî atât asupra desemnării noii conduceri, cât şi a tacticii de adoptat în noua fază politică cu problemele de guvernare neîntâlnite în faza de opoziţie. Însăşi problema participării imediate la guvern se punea în discuţie, întrucât erau mulţi conducători legionari, în frunte cu Constantin Papanace, care considerau neapărat necesară mai întâi o reorganizare a Mişcării decimate şi răvăşite de prigoane şi elaborarea unui program organic de guvernare, rămânând ca, în scurta perioadă de tranziţie, să participe prin personalităţi competente de simpatizanţi la departamentele tehnice şi cadre selecţionate în instituţiile de poliţie şi siguranţa statului.

În loc însă de aceasta, prin decretul regal din 14 septembrie 1940, Antonescu improvizează Statul Naţional-Legionar, desemnându-se el ca şef, iar ca comandant al Mişcării Legionare pe Sima. Această soluţie dată printr-un act venit din afara Mişcării nu putea fi considerată ca legală. Fără îndoială, calcule străine de Mişcare au contribuit la adoptarea unei asemenea soluţii. Profesorul Ion Zelea Codreanu, în declaraţia amintită, scrie că „*Sima a obţinut decretul regal de numire ca Comandant al Legiunii şi al Mişcării Legionare anume ca să nu-l pot desărcina eu, săvârşind prin aceasta trădarea făţişă a Legiunii şi a Mişcării.*“ (p. 258). Sunt motive deci să se creadă că atât Antonescu, cât şi lumea veche care îl înconjura,

aveau interes să fie la conducerea Mişcării Legionare o persoană slabă, nepregătită şi ~~demarată~~ pentru a o manevra, aşa cum s-a întâmplat de la arestarea Căpitanului încoace, şi apoi să o înlăture compromiţând, odată cu ea, şi Mişcarea Legionară.

Cu alte cuvinte, desemnarea lui Sima ca şef al Mişcării Legionare venită din afară, a fost mai mult rezultatul incapacităţii lui pe care mizau calculele adversarilor Mişcării. Şi trista experienţă a guvernării care a urmat a dovedit că, nici de data aceasta, calculele perfizilor noştri adversari nu au fost greşite.

În faţa acestui fapt împlinit, fruct al unei manevre, produs la începutul unui regim, se punea pentru oamenii cu răspundere din Mişcare alternativa:

a) De a recunoaşte, cu titlu de experienţă, soluţia de conducere adusă prin decretul regal amintit, încercând o completare a ei în cadrul Mişcării pentru a preveni erorile pe care le scontau adversarii.

b) Sau de a nu o recunoaşte, declarând lupta deschisă împotriva ei, fapt care ar fi aruncat Mişcarea Legionară în convulsiuni interne de care ar fi profitat, fără îndoială, atât lumea veche în frunte cu Antonescu, cât şi anumiţi prieteni nesinceri din afară ce voiau să exploateze cât mai mult noua conjunctură politică favorabilă.

Ţinând seama de aceste perspective, s-a considerat mai puţin dăunătoare intereselor Mişcării adoptarea

primei alternative prin recunoaşterea decretului regal privitor la problema şefiei din Mişcare, iar ca o garanţie de control permanent, s-a constituit-în forma definitivă FORUL LEGIONAR, menit să fie organul suprem al Mişcării. Această nouă instituţie legionară era compusă din cei trei „Văcăreşteni" aflaţi în viaţă, din senatori şi comandanţi legionari, constituind un fel de comitet executiv de îndrumare spirituală şi practică care însă nu elimina răspunderea aceluia care îndeplinea funcţiunea de „comandant al Mişcării". Faptul că mai toţi membrii Forului îndeplineau funcţiuni în Stat ar fi înlesnit mai mult o transpunere în fapt a hotărârilor luate. După proveniența şi funcţiunile îndeplinite în cadrul Mişcării, compoziţia membrilor „Forului Legionar" avea în ordinea alfabetică următoarea structură:

I - Văcăreşteni

1. Gârneaţă Ilie - fundator al Mişcării Legionare şi comandant al Bunei-Vestiri şi şeful Ajutorului Legionar (actualmente în America de Sud)

2. Georgescu Corneliu - fundator al Mişcării Legionare, ministru subsecretar de stat la Colonizări (dat dispărut)

3. Mironovid Radu - fondator al Mişcării Legionare, şeful Poliţiei Capitalei (actualmente în închisoare la Aiud)

4. Lefter Mile - comandant al Bunei-Vestiri, director la Monitorul Oficial (actualmente în America de Sud)

II - Senatori legionari

1. Brăileanu Traian – senator legionar, ministrul Instrucţiunii Publice (mort în închisoare la Aiud)

2. Gheorghiu Aristotel – senator legionar, preşedintele Consiliului de Administraţie C.A.M. (în ţară)

3. Popescu-Buzău – senator legionar, fost consilier de Curte, şeful justiţiei legionare (în ţară)

4. Zăvoianu Ştefan – senator legionar, fost colonel, Prefectul Poliţiei Capitalei (executat de Antonescu în iunie 1941)

III - Comandanţi legionari

1. Dumitrescu-Borşa – comandant legionar, fost secretar general al Mişcării Legionare (în ţară)

2. Iasinschi Vasile – comandant legionar, ministrul Muncii şi al Sănătăţii Publice (în Europa Occidentală)

3. Papanace Constantin – comandant legionar, subsecretar de Stat la Ministerul Finanţelor (în Europa Occidentală)

4. Sima Horia – comandant legionar, Comandant al Mişcării, vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri (în Europa Occidentală).

Preşedintele acestui For era desemnat profesorul Ion Zelea Codreanu, dar din cauză că-şi pierduse total încrederea în Sima, n-a acceptat această sarcină.

După încercarea lui din 12 noiembrie 1940, făcută împreună cu fostul secretar general al Mişcării, preot Dumitrescu-Borşa, cu scopul de a anula numirea lui Sima, Forul s-a descompletat. Funcţiunea de secretar de şedinţă o îndeplinea însuşi secretarul general al Mişcării, care pe atunci era Nicolae Pătraşcu, realizându-se astfel coordonarea între serviciile administrative ale Mişcării. Când la şedinţele Forului participa Generalul Antonescu, şedinţele erau prezidate de acesta.

Această instituţie, însă, nu şi-a putut aduce toate roadele din cauza sabotărilor lui Sima. O justificată rezervă a legionarilor formaţi în adevărata spiritualitate legionară a făcut pe acesta să-şi caute punct de sprijin mai mult în elementele venite după victoria legionară din septembrie 1940, care manifestau tendinţe ariviste. În felul acesta nu numai că vor rămâne nefolosiţi atâţia legionari verificaţi din toate punctele

de vedere, dar locul lor va fi ocupat de oportunişti dubioşi – dacă nu chiar de agenţi provocatori înadins infiltraţi de adversari. Multe excese şi fapte urâte atât de incompatibile cu etica legionară, din timpul guvernării, al "rebeliunei" şi, mai târziu, din exil, vor fi făcute de această clientelă politicianistă. Din asemenea elemente va căuta mai târziu Sima, când va fi desărcinat de funcţiunea de ,,Comandant al Mişcării", să-şi promoveze – în perioada aşa-zisului guvern de la Viena - gradele sale legionare sau funcţiuni de guvern, menite mai mult prin invocarea de titluri nereale, să producă confuzie în masele legionare şi în lumea străină care nu cunoaşte toate aceste antecedente.

Trebuie relevat că, după evenimentele din ultimii ani şi decesele produse, Forul Legionar s-a completat cu alţi fruntaşi legionari ale căror nume, din necesitate de luptă, nu se pot menţiona.

VIII. EŞUAREA GUVERNĂRII

Lipsit de suficientă personalitate, înconjurat personal de persoane de provenienţă dubioasă, cu reduse posibilităţi de orientare în problemele mari, Sima va comite o serie întreagă de erori esenţiale care vor face ca Mişcarea Legionară să fie înlăturată de la putere în scurt timp şi în mod lamentabil, cu toate că conjunctura externă era favorabilă ei.

Încercările Forului de a evita aceste erori vor rămâne infructuoase din cauză că sistemul, cu metodele lui nelegionare, era viciat de la cap şi până la cele mai periferice organe, unde au fost improvizaţi ca conducători oameni în general necunoscuţi în lumea legionară şi selecţionaţi sub criterii de partizanlâc.

De aceea „*pericolul* – semnalat de Căpitan – *amestecului în cadrul Mişcării a unor elemente*

compromiţătoare şi primejdioase" ("*Pentru legionari*", p. 240) n-a fost ţinut în seamă. Dimpotrivă, s-a făcut contrariul. De multe ori aceste elemente subalterne vor comite fapte grave din punct de vedere moral (scandaluri, jafuri, abuzuri de putere şi chiar violuri) pe care însă Sima le va tolera pentru că aceştia erau „oamenii lui" pe care se sprijinea. Speculate şi amplificate de adversarii care stăteau la pândă, aceste fapte urâte vor întuneca şi pune în umbră abnegaţia, spiritul constructiv, elanul creator al marii mase legionare care, în împrejurările grele de atunci, a făcut totuşi atâtea fapte demne de admirat. Este suficient să amintim că numai în patru luni de guvernare legionară s-au făcut 5 744 milioane economie în bugetul statului.

Toleranţa pe care o manifestă Sima faţă de elementele vinovate după toate legile legionare, a determinat reacţiune din partea celor mai mulţi membri din Forul Legionar şi în special a lui Constantin Papanace, fapt care crea de multe ori situaţii încordate în sânul conducerii. Îmbunătăţirile însă n-au venit la timp şi nici n-au fost substanţiale. Şi acest lucru a ştiut să-l folosească Antonescu pentru atingerea scopurilor sale.

Preocupat numai de problema cum să se menţină la şefia Mişcării, unde a ajuns în condiţiile pe care le-am amintit mai sus, Sima n-a putut sesiza care este planul adversarilor Mişcării, conceput pentru

compromiterea şi lichidarea ei. El nu şi-a putut da seama nici chiar atunci când i s-a atras atenţia.

Dispozitivul tactic al lui Antonescu era:

1) să angajeze Mişcarea nepregătită la început de guvernare, în haosul cauzat de pierderea teritoriilor, pentru a o uza în scurt timp;

2) să tolereze abuzurile acelei speţe de membri, oameni de ai lui Sima - de care am amintit, pentru a o compromite în faţa opiniei publice;

3) să tolereze dezordinea pentru a se prezenta el pe lângă germani ca omul ordinii de care aceştia aveau absolută nevoie în acele împrejurări;

4) să suprasolicite prin concesiuni, angajamente şi combinaţii cu oamenii de afaceri germani avizi de a acapara cât mai mult din viaţa economică, prezentând naţionalismul legionar ca un obstacol;

5) să insinueze în acelaşi timp că legionarii vând Ţara nemţilor.

Dacă Mişcarea nu putea coborî pe planul supralicitărilor la care lumea veche, preocupată mai mult de interese personale, avea o tristă tradiţie, în schimb putea impune spiritul de ordine, disciplină, justiţie, cinste, simţ al măsurii, buna cuviinţă etc., care erau virtuţi esenţiale în educaţia legionară şi acum imperios cerute de atât de tulbura situaţie externă, cât şi de dezorganizata viaţă internă. Sima însă n-a înţeles sau n-a putut din cauza slăbiciunilor amintite, să

facă acest lucru, şi Antonescu, cu lumea lui veche care îl înconjura, a ştiut să scoată toate avantajele, consolidându-şi poziţia şi discreditând Mişcarea faţă de opinia publică şi cercurile conducătoare germane. În special aceştia din urmă, care se găseau în faza de pregătire finală a campaniei de război ce urma să înceapă la primăvară, mai întâi în Balcani şi apoi în Rusia, erau foarte sensibili la ideea de ordine. Făcându-se din ce în ce mai indispensabil nemţilor, Antonescu a încercat, după o tergiversare de câteva luni, să sustragă justiţiei oamenii care în timpul dictaturii lui Carol s-au făcut vinovaţi de asasinarea lui Corneliu Z. Codreanu şi a atâtor sute de fruntaşi legionari nevinovaţi. Acest fapt a determinat ca reacţiune represiunea celor închişi la Jilava din partea elementelor exasperate care făceau de gardă, comiţându-se astfel, cum spunea prof Codreanu, o regretabilă greşeală, întrucât dreptatea Căpitanului nu s-a făcut pe calea Justiţiei, unde ignominia acestei lumi vechi ar fi apărut în toate aspectele ei respingătoare. În această tensiune însă s-a produs şi nesocotita faptă a unor legionari prin asasinarea din sentimente de răzbunare a prof. Iorga şi a prof. Virgil Madgearu care nu numai că n-a fost ostil Mişcării Legionare, dar chiar, în momente grele, le-a luat apărarea, refuzând să participe la guvernele lui Carol. Această faptă a fost înfierată în termeni foarte aspri de însuşi profesorul Ion Zelea Codreanu,

chinuitul tată al fondatorului Mişcării, care a avut trei fii nevinovaţi asasinaţi în prigoanele politicienilor (vezi declaraţiile „*Asasinatele de la Jilava*", p. 284-288). Aceasta dovedea că Mişcarea nu era stăpânită şi conducerea nu putea să-şi controleze proprii săi membri.

După această criză era clar că colaborarea cu Antonescu nu va putea continua mult timp dacă nu se vor revizui condiţiile de până atunci, fie în sensul de ierarhizare a Mişcării în cadrul statului, recunoscând comanda supremă a lui Antonescu, fie în sensul de a denunţa această colaborare sau a se încerca o acţiune care să asigure primatul Mişcării şi asupra statului. În acest din urmă caz ar fi fost necesară o pregătire atât pe plan extern, în raport cu ţările Axei şi în special Germania, cât şi pe plan intern, căutând o apropiere de cadrele armatei care aveau aversiune faţă de Antonescu şi simpatizau cu Mişcarea. Nu s-a încercat nici una şi nici cealaltă. Dimpotrivă: în cercurile străine, în general, ca şi în cele germane, în special, Sima era considerat ca un om submediocru, exaltat şi "*necopt*" care nu are cele mai elementare noţiuni pentru conducerea unui stat, în vreme ce Antonescu, cum scrie Hitler lui Mussolini la 30 decembrie 1940, era foarte apreciat. După ce „*a recunoscut că viitorul regimului său şi chiar al persoanei sale depinde de victoria Axei, a tras consecinţe fără echivoc care l-au ridicat în ochii lui Hitler ca soldat, pe când la început lăsase*

impresia de un luptător naţionalist fanatic şi de un ofiţer hotărât." (*Corriere de la Sera*, 19 octombrie 1945: Dosarul secret între cei doi dictatori)

Faţă de armată nu numai că nu s-a continuat tradiţionala atitudine de respect pe care o cultiva Corneliu Z. Codreanu, dar se produceau din partea aceloraşi elemente dubioase infiltrate în Mişcare atitudini insolente care creau o mare şi dăunătoare tensiune între această instituţie de bază a statului şi Mişcarea Legionară, mai ales în momentele de încordare internaţională. Se spunea chiar că un mare număr de generali ar fi făcut un memoriu lui Antonescu prin care cereau lichidarea Mişcării (*Gazette de Lausanne* din 7/3/1941).

Această stare de spirit a căutat să o folosească Antonescu când prin ordinul său din 5 decembrie 1940 interzicea elementelor din armată să intre în cuiburile legionare. Circulara dată de Mişcare la 12 decembrie prin care se arăta că „*Armata şi Legiunea stau în serviciul aceloraşi idealuri şi îşi găsesc complecta expresie şi echilibrul în persoana Generalului Antonescu*" n-a putut nici remedia situaţia compromisă până atunci şi nici deruta pe Antonescu de la urmărirea planului său de lichidare a Mişcării. Şi, într-adevăr, la 19 decembrie 1940 concedia în condiţii cu totul neobişnuite pe ministrul de Externe Sturza ale cărui calităţi nu prea s-au dovedit strălucite pentru acest post, fără însă să

numească alt legionar pentru a respecta raportul de forţe stabilit la începutul colaborării. Promisiunea făcută pentru numirea lui Greceanu n-a mai fost ţinută, probabil la intrigile lui Mişu Antonescu care viza demult acest post.

Replica dată de Sima la această provocare a fost invadarea la 13 ianuarie 1941 de către anumiţi oameni de ai săi, a lojilor masonice din Bucureşti, de unde s-au ridicat obiecte şi arhive. Această faptă însă nu numai că nu rezolva chestiunea, dar o complica în mod inutil şi inoportun. Şi misterioasa restituire a obiectelor confiscate venea să ilustreze acest lucru.

În aceste împrejurări a venit invitaţia lui Hitler către Antonescu pentru o vizită în Germania. Trebuie relevat că în acest interval de timp Sima, preocupat mereu de consolidarea poziţiei sale de şef al Mişcării, îşi pregătea în ascuns şi fără ştirea Forului Legionar o vizită la Rudolf Hess, unde urma să meargă cu câţiva oameni de ai săi. Prin intermediul acestuia urma apoi să ceară audienţă la Hitler. Din cauză însă că noile uniforme, făcute în acest scop, nu erau confecţionate, s-a amânat această vizită, iar între timp a venit invitaţia lui Hitler pentru Antonescu.

Din iniţiativa germană şi poate la sugestia lui Mişu Antonescu care probabil vroia să torpileze vizita la Hess, dar şi din necesitatea de a se găsi o soluţie pentru aplanarea tensiunii între Mişcarea Legionară

şi Antonescu, s-a crezut oportun să se conexeze aceste două vizite. Pentru acest scop s-a făcut şi o invitaţie lui Sima să meargă cu Antonescu la Berlin. Situaţia internaţională prezenta aspecte complicate. După cum se ştie, Molotov a fost la Berlin în noiembrie 1940, dar conflictul latent ce exista între Germania şi Rusia nu s-a putut lichida cu prilejul acestei vizite. Provocările din ce în ce mai îndrăzneţe pe care le făceau ruşii la graniţa românească şi în special în Delta Dunării prezentau simptome îngrijorătoare şi ridicau grave probleme pentru viitor. Pe de altă parte, momentul cel mai critic al frontului italo-grec din Albania a fost la 17 ianuarie 1941, fapt care a determinat întâlnirea de la Berchtesgaden la 18-19 ianuarie 1941 între Hitler şi Mussolmi, când se decise modalitatea de intervenţie germană pentru *Primăvara în Balcani*.

De acest lucru însă părea că nu era conştient Sima. Aşa se explică uşurinţa cu care a refuzat-o fără ca măcar să-şi acopere refuzul de anumite motive formale, ca să nu nesocotim cerinţele protocolare. În toată chestiunea el a văzut partea cea mai măruntă, şi anume intriga făcută de rivalul său, Ică Antonescu, de a-i torpila audienţa la Hess. Când a adus faptul la cunoştinţa Forului Legionar i s-a atras atenţia asupra speculaţiei ce va face Antonescu, dat fiind că „*cei absenţi n-au niciodată dreptate*“ şi că era bine să participe pentru a vedea ce probleme se vor pune în

discuţie. Încercarea de a repara greşeala n-a reuşit, întrucât avionul special plecase. Lipsit de experienţă şi prezenţă de spirit, a căzut lesne în plasa întinsă de rivalul său, Ică Antonescu, mai şiret şi mai versat în tragerea sforilor.

Adevărul este că neducerea la Hitler n-a fost determinată de cine ştie ce necesitate de a apăra demnitatea sau interesele ţării, ci de motive cu totul neserioase în raport cu gravitatea problemelor interne şi externe care se puneau în acele împrejurări, atât pentru Ţară, cât şi pentru Mişcare. Cu atât mai puţin a fost un act de frondă. Numeroasele memorii de justificare şi umilele atitudini adoptate ulterior pentru obţinerea clemenţei – fapt care va determina o reacţiune a Forului – arată cu prisosinţă această realitate. Acum, când arhivele Reichului, secrete sau nesecrete, sunt de notorietate publică, este cel puţin superfluu dacă nu chiar **copilăros să se facă caz de atitudini care, din nenorocire, n-au fost când trebuia să fie.** Asemenea încercări nu pot avea alt efect decât să arate încă o dată neseriozitatea şi o mentalitate infantilă congenitală politică.

Cum era de prevăzut, refuzul de a merge la Hitler a fost speculat la maximum de Antonescu. Avea acum la îndemână un nou fapt cu totul concret prin care să dovedească totala lipsă de seriozitate a „Comandantului Mişcării", pe care el însuşi îl numise prin decret regal.

„Imposibilitatea de înţelegere" fiind dovedită, Antonescu va căpăta mână liberă de la Hitler să procedeze cum va crede mai bine de cuviinţă pentru asigurarea liniştii şi ordinii în România. Cu aceste asigurări obţinute, Antonescu se va întoarce cu mai multă fermitate faţă de Mişcare.

Pentru repararea gafei făcute. Sima va face anumite excese de adulare a Axei care vor constitui, ele însele, noi gafe. A ordonat să se ţină în toate capitalele de judeţ pentru ziua de 19 ianuarie 1941 (ziua când avea loc, cum am văzut, întâlnirea între Hitler şi Mussolini la Berchtesgaden) mari manifestaţii publice, unde oratorii desemnaţi de Centru urmau să vorbească „*Pentru o politică alături de Axă*". Dacă aceasta putea fi un lucru firesc dat fiind poziţia de la început a Mişcării, în schimb era mai mult decât o greşeală de a impune oratorilor să atace poporul englez, nu guvernanţii lui - pentru „crime şi atrocităţi" pe care nici cea mai exagerată propagandă nazistă nu le-a invocat. Asta cu atât mai mult cu cât era într-un moment când se puteau vedea atâtea indicii de nesinceritate germană.

Toate aceste manifestaţii n-au avut alt efect decât să ofere prilejul lui Antonescu să dea lovitura pe care o clocea demult. Asasinarea maiorului german Doring făptuită de un agent străin, a avut ca urmare destituirea ministrului de Interne legionar, general Petrovicescu,

şi toţi prefecţii legionari. Reacţiunea lui Sima, poate încurajată de unele elemente periferice germane, a fost o manifestaţie de protest făcută de studenţimea şi muncitorimea din Capitală – ca în vremurile romantice din timpul când Mişcarea era la începuturile ei şi nu la guvern.

A urmat apoi debandada în care fiecare legionar lua măsuri şi iniţiative aşa cum îl tăia capul şi îl îndemna sufletul. Antonescu, ezitant în primele clipe – întrucât nu era sigur dacă asigurările date de germani erau sincere – a procedat apoi cu fermitate, susţinut de armata germană care îl ajuta şi pentru alte considerente ce reflectau situaţia internă din Germania, necunoscută până atunci. În această situaţie tulbure au apărut toate categoriile de agenţi provocatori străini (sovietici, occidentali şi germani), fiecare pentru scopurile sale proprii. De asemenea, s-au dezlănţuit toate patimile şi instinctele de crimă şi jaf ale elementelor care formaseră drojdia societăţii. După aproape trei zile de tulburări sângeroase, Sima, care rămăsese în tot acest timp dezorientat şi paralizat, a dat ordin de încetare a rezistenţei. **În felul acesta s-a încheiat un regim în care majoritatea românilor îşi pusese cele mai mari speranţe. Devierile grave de la principiile legionare îşi dădeau acum roadele lor nefaste, nu numai pentru acele momente de încordare internaţională, dar şi pentru mai târziu. Dacă**

Sima n-a vrut acest lucru, înseamnă că încă o dată a făcut pe agentul provocator fără să-şi dea seama, ceea ce ar fi un indiciu şi mai grav pentru cel care are pretenţia să conducă.

IX. SITUAŢLA ÎN AL II-LEA EXIL

Spre deosebire de primul exil determinat de prigoana lui Carol, cel de al II-lea exil, care a urmat după aşa-zisa rebeliune, avea la bază, pe lângă prigoană, şi o convenţie între germani şi Antonescu.

Cum se ştie, armata germană aflată în România a intervenit în favoarea lui Antonescu pentru "introducerea ordinei". Spre a lichida cât mai repede conflictul, ei au mijlocit o înţelegere între legionari şi Antonescu pentru încetarea ostilităţilor care continuau atât în Capitală, cât şi în provincie. Pentru aceasta s-a dat cuvântul de onoare legionarilor că nu li se va întâmpla nimic şi că nu se va face nici un fel de urmărire judiciară. Antonescu însă n-a respectat această convenţie şi după ce a încarcerat pe legionarii care s-au predat, a deschis sute şi mii de procese.

Faţă de această situaţie germanii n-au mai consemnat lui Antonescu pe legionarii care s-au predat lor ori s-au refugiat la instituţiile lor. Atunci s-a convenit ca toţi aceştia să fie exilaţi în Germania şi menţinuţi în câmpuri de muncă cu domiciliul forţat.

Poate în această măsură o fi fost şi o preocupare a germanilor de a respecta, măcar în parte, cuvântul de onoare dat legionarilor că nu li se va întâmpla nimic. În mod sigur însă, a existat şi calculul de a face din aceşti legionari un obiect de şantaj şi presiune asupra lui Antonescu. Se realiza astfel tendinţa care au avut-o anumite cercuri de-ale Gestapoului, de a cultiva orice motive de disensiune internă în România pentru ca ei să rămână mereu şi arbitrii situaţiei interne, anulând cât mai mult din independenţa şi suveranitatea statului român. În acest sens convergeau şi eforturile unor conducători ai minorităţii germane din România, ambiţie ce depăşea limitele justelor revendicări ale acestei minorităţi. Poate victima unor asemenea sugestii interesate, care îi aţâţau setea de mărire, a căzut Sima când s-a antrenat cu atâta uşurinţă în cursa demonstraţiilor care au prefaţat rebeliunea.

Această greşeală o repeta acum Antonescu, într-un stil mai mare întrucât, prin acţiunea sa, consacra germanilor instrumentul de şantaj pe care râvneau de atâta timp să şi-l creeze, fapt care va stingheri în continuu o desfăşurare normala a politicii româneşti, atât pe plan

intern, cât şi pe plan extern. Este adevărat că la început, când Antonescu mai păstra anumite îndoieli în legătură cu intenţia germanilor de a folosi tulburările din România pentru a proceda la o ocupaţie militară, a făcut oferte de colaborare cu *„legionarii cumsecade"*. După declararea războiului însă (21 iunie 1941) nu numai că nu şi-a menţinut aceste oferte dar, îndemnat de anturajul său, a procedat la executarea mai multor legionari în frunte cu colonelul Zăvoianu, fostul prefect al Poliţiei Capitalei, senator legionar şi membru în Forul Legionar. Mormintele acestor camarazi vor fi un serios impediment de apropiere. Dar şi mai înainte, cu toate că majoritatea Forului Legionar recunoştea necesitatea unei singure comenzi unice ca să armonizeze interesele statului cu acelea ale Mişcării, totuşi a ezitat să recunoască lui Antonescu o asemenea funcţiune integrală. Pe lângă orgoliul său nemăsurat care îl împingea de multe ori la măsuri lipsite de înţelepciune, era anturajul dubios cu influenţa lui nesănătoasă. Acceptând conducerea lui Antonescu şi în treburile Mişcării, ar fi însemnat de fapt darea de posibilitate ca această influenţă nesănătoasă să se exercite în cadrul Mişcării. În special ambiţia şi arivismul lui Mişu Antonescu va căuta să submineze orice posibilitate de înţelegere reală. Toată acţiunea întreprinsă în acest sens se va reduce la acţiuni de manevră în vederea destrămării Mişcării şi apoi folosirea ei pentru alte scopuri decât cele proprii.

Faţă de tendinţa Germaniei de a o transforma în instrument de şantaj contra statului român şi tendinţa lumii vechi de a o destrăma, Forul Legionar s-a preocupat mai întâi de asigurarea unităţii Mişcării, lăsând de o parte justificatele incriminări pentru greşelile din timpul guvernării. Odată afirmat acest lucru, putea să intre în jocul tactic de a se apropia de Antonescu, fără teama de primejdii de care am amintit, anulând totodată posibilităţile germane de şantaj. În felul acesta Mişcarea ar fi apărut din nou pe plan politic, regăsindu-şi poziţia pierdută, pentru a-şi putea îndeplini o operă pozitivă.

Această acţiune ar fi fost cu mult înlesnită dacă Sima ar fi avut abnegaţia cerută de interesele superioare ale Mişcării şi ale Ţării, să se retragă de bună voie de la conducerea Mişcării Legionare. În loc de aceasta însă, el a început să facă oferte peste oferte lui Himmler, arătându-se dispus să încadreze Mişcarea în organizaţiile SS. În felul acesta spera să-şi refacă poziţia personală compromisă oficial în urma nevenirii la Hitler. Ca prime indicii în acest sens, erau scoaterea pasajelor de doctrină creştină din scrierile lui Corneliu Z. Codreanu. În acest sens se pregătea în ascuns o nouă ediţie a cărţii *„Pentru Legionari"* (*Fiserne Garde*), purgată de orice sentiment religios şi mistică creştină, adică de tot ce era mai original şi mai frumos în doctrina legionară.

Tot în vederea acestui scop a început chiar o acţiune din interior în lagărul de la Rostock, unde se găsea masa legionară, pentru minimalizarea elementului moral din doctrina legionară de la care atâţia intruşi (oameni de ai lui Sima) se abăteau atât în viaţa lor privată, cât şi în cea publică.

Această acţiune concentrică împotriva doctrinei legionare se făcea cu atât mai necesară cu cât cartea lui Corneliu Z. Codreanu găsea, tocmai prin elementul său moral şi religios, mare ecou şi în rândurile multor germani şi chiar printre SS, fapt care a făcut să nu mai fie permisă editarea celei de a treia ediţii înainte de a fi curăţată de toate elementele care nu consonau cu doctrina nazistă.

Cum era şi firesc, din partea legionarilor adevăraţi s-a produs o reacţiune, iar în conducerea legionară divergenţele se accentuau din ce în ce mai mult pe această chestiune.

În fond, toate aceste supralicitări făcute de Sima pentru refacerea poziţiei sale nu puteau fi eficace şi din alt motiv. Succesele avute în prima fază a războiului cu Rusia a îmbătat pe conducătorii germani în aşa fel încât îşi pierduseră orice măsură în raport cu celelalte popoare. Atitudinile dictatoriale ale lui Killinger, ministrul Germaniei la Bucureşti, precum şi limbajul său plin de trivialitate la adresa Mişcării Legionare constituiau un simptom îngrijorător. Pornind de la

concepţia de bază a doctrinei naţional-socialiste că „este moral tot ce serveşte naţiei lor" au comis o serie întreagă de erori capitale cu urmări dezastruoase pentru ei.

Această concepţie era cultivată acum, când victoria părea sigură, până la periferia cadrelor lor. Astfel s-au constatat cazuri la Rostock când elemente din Hitler Jugeng spuneau deschis că Mişcarea Legionară din România trebuie distrusă pentru că constituie o piedică în expansiunea lor. La obiecţiunea făcută de cel care asculta aceste afirmaţii că legionarii le sunt prieteni, s-a răspuns că faptul nu prezintă importanţă din moment ce sunt o piedică!

Dar această mentalitate nu era apanajul numai al elementelor juvenile, ci a devenit o normă în politica de stat. În momentul când soldaţii români mureau în cruntele bătălii din Cuban sau de pe Don, cercurile germane din toate categoriile şi cu deosebire din SS începeau să facă „pregătirea sufletească", familiarizând ideea unei mişcări de translaţie a populaţiei româneşti din Ardeal în Transnistria pentru a se asigura mai bine spaţiul vital german.

Această atitudine, pe cât de cinică, pe atât de neloială, a rupt orice legătură sufletească între Mişcarea Legionară şi Reichul nazist. Apărea clară tendinţa germană de a se servi de Mişcarea Legionară pentru şantaj în cele mai grave probleme naţionale. Atâta

timp cât presiunea se mărginea în a menţine pe Antonescu şi clasa conducătoare ce îl asista pe linia externă a Mişcării Legionare care era combaterea bolşevismului rusesc, inamicul numărul unu al poporului român, putea fi acceptabil. Când însă această presiune a început să fie utilizată pentru contracararea eforturilor făcute de Antonescu în vederea recuperării Ardealului de Nord, pierdut după arbitrajul de la Viena, şi mai ales de a folosi în viitor pentru a anula în eventualitatea unui război victorios toate obligaţiile luate faţă de guvernul Antonescu, chestiunea devenea extrem de alarmantă. Singura ieşire din acest oribil cleşte al şantajului era numai o înţelegere cu Antonescu. Pentru aceasta se făcea neapărat necesar ca înţelegerea să se facă cu întreaga Mişcare, căci dacă ar fi continuat să rămână mai departe o fracţiune în Germania care să nu adere la înţelegere, şi primejdia ar fi persistat. Sabotarea unei asemenea soluţii se va face pe de o parte de Sima, iar pe de altă parte de Ică Antonescu, două elemente pe cât de mediocre, pe atât de ariviste, a căror rivalitate va căşuna toată drama acelor ani întunecaţi de atunci şi de mai târziu. Unul o făcea pentru a se menţine la şefia Mişcării, celălalt ca vicepreşedinte de Consiliu cu mâna liberă.

Când se va vedea că nici campania din vara lui 1942 nu a adus rezultatele scontate şi se deschideau tristele perspective ale prelungirii războiului cu

inevitabile dificultăţi, mai ales în ţările-satelite, înşişi germanii au făcut sondări pentru reconcilierea Mişcării cu Antonescu. Agenţii lui Himmler, care până atunci sabotau făţiş orice posibilitate de înţelegere, s-au lăsat acum aparent mai moale. Profitând însă de deruta în care se găsea Sima, dat fiind că eventual reconcilierea nu urma a se face prin el, au vrut să-i smulgă acestuia o serie de angajamente (12 puncte prezentate prin fostul consul de la Constanţa, Geiger), care, dacă ar fi fost acceptate, ar fi însemnat anularea independenţei statului român. Îi ofereau în schimb promisiunea de a-l readuce la putere.

Iată, în rezumat, ce se sugera de către nemţi, prin fostul consul al Germaniei la Constanţa în timpul guvernării legionare, Otto Geiger, pe la sfârşitul lui iulie 1942:

1. Modificarea legii administrative şi aplicarea celei germane ţinând seama de condiţiile româneşti.

2. Colaborarea Mişcării cu Partidul Naţional Socialist german având fiecare câte un reprezentant (prin reciprocitate);

3. Saşii din România să intre în masă în Garda de Fier;

4. Şeful lor să facă parte din Statul Major, iar organizaţia lor existentă va aduce o formaţie gata;

5. Formarea gărzilor legionare instruite de ofiţeri SS germani şi de tineri legionari educaţi în şcolile germane;

6. Menţinerea Misiunii Germane pentru armata română;

7. Formarea unei armate legionare cu instructori germani;

8. Consilieri tehnici germani în fiecare minister;

9. Diverse probleme economice;

10. Organizarea sportului românesc tot cu ofiţeri germani;

11. Organizarea tineretului cu elemente legionare formate în Germania;

12. Colonizarea românilor din străinătate, inclusiv din Macedonia, în Transnistria.

Sima s-a arătat dispus să accepte propunerea, "*chiar dacă ar fi toţi din Mişcare contra*" - după expresia lui. Împotriva acestei tendinţe s-a ridicat Papanace, fapt care a creat o mare tensiune în conducere. Pentru acesta din urmă părea o crimă ca cel mai desăvârşit instrument de înălţare a neamului românesc, creat din jertfele unei întregi generaţii, să se transforme într-unul de aservire a acestui neam. Nici din punct de vedere tactic nu putea să prezinte interes, căci în toamna lui 1942, când domina factorul militar, era naiv să se creadă că s-ar putea adapta, chiar dacă s-ar fi acceptat condiţiile cerute de Himmler, o soluţie

legionară integrală în frunte cu Sima. Hitler nu se putea dispensa de serviciile calificate ale lui Antonescu care reprezenta factorul militar şi faţă de care avea – cum am văzut – atâta admiraţie, pentru incertele servicii ale Mişcării conduse de un om pe care îl considera un cap *"înfierbântat şi necopt"*. Sima însă, iluminat de propria-i dorinţă că s-ar putea menţine la suprafaţă, a crezut că va fi preferat şi de aceea le-a acceptat aceste condiţii. El nu-şi putea da seama că valoarea angajamentelor nu era pentru prezent, ci pentru viitor, în eventualitatea că s-ar câştiga războiul, pentru ca să anuleze angajamentele lui Antonescu sau să-l şantajeze.

Când s-a convins că nu-i pot aduce nici un beneficiu imediat şi personal, s-a hotărât să-şi pună în aplicare idea plecării în Italia. Pentru crearea unui alibi s-a montat la Rostock de către oamenii lui un complot ca venit din partea lui Antonescu, cu scopul de a asasina pe toţi conducătorii legionari aflaţi cu domiciliu forţat la Berkenbruck. În realitate, acest complot făcut de Sima şi oamenii săi era destinat să reuşească numai împotriva adversarilor săi din For, justificând totodată plecarea sa şi a oamenilor săi.

Cu acest atentat a fost însărcinată o echipă condusă de însuşi şeful gărzii sale personale, O. Găină, care se deplasase în apropierea localităţii Berkenbruck sub pretextul de a apăra pe cei de acolo de atentatorii

imaginari. Şi numai o întâmplare a făcut ca aceste uneltiri criminale să nu reuşească asupra lui Papanace.

De remarcat este că în toate aceste manifestări curioase, Gestapoul a păstrat o atitudine de expectativă foarte suspectă. Se vede că şi acestor cercuri convenea dispariţia unor persoane care constituiau piedici pentru planul lor de absorbire a Mişcării şi aservirii statului român. În acelaşi timp, aveau un pretext pentru conservarea elementului de şantaj în lagărele de concentrare, satisfăcând astfel şi dorinţa lui Antonescu, angajat acum pe front şi care, profitând de situaţia grea a frontului, începea şi el, la rândul său, să şantajeze. Evenimentele care au urmat vor dovedi acest lucru.

Într-adevăr, la 16 decembrie 1942, Sima, însoţit de aghiotantul său, Borobaru, fără să spună nimic camarazilor cu care locuia împreună, pleacă de la Berkenbruck şi trece în Italia, călcând peste angajamentul de onoare luat de a nu se părăsi această localitate. Perspectivele pentru inevitabile măsuri represive – poate chiar duse până la executare, dată fiind nervozitatea de atunci, contra celorlalţi membri din For, nu numai că nu l-a preocupat, dar poate le-a calculat cu o diabolică satisfacţie. Prin această plecare spera nu numai să dobândească libertatea personală, dar crea condiţiile ca să se scape şi de ultimul lot de personalităţi legionare care prin linia lor dreaptă îl stinghereau în devierile lui interesate.

Dar şi de data aceasta, din cauza incapacităţii sale de orientare, nu şi-a putut da seama că, chiar dacă ar fi vrut, Mussolini, în momentele de atunci, nu-i putea acorda azilul cerut în condiţii atât de suspecte şi că, până la sfârşit, va fi readus acolo de unde a plecat. Fuga în Italia apare din acest punct de vedere un act cu totul neserios, în care se amestecă naivitate şi un anumit şiretlic balcanic, ambele împerecheate cu incapacitatea de orientare şi mizeria de caracter.

Nu se exclude ca acest pas care constituia o tulburare şi chiar sabotare a eforturilor de război în acele momente grele când se consuma dezastrul de la Stalingrad, să fi fost inspirat şi înlesnit fără ca acesta să-şi dea seama, de anumite forţe adverse. În acest caz ar fi repetat acelaşi joc inconştient ca şi în rebeliunea din ianuarie 1941. Oricum, fuga în Italia - care atunci se găsea în cadrul Axei - nu putea avea semnificaţia politică pe care au vrut să şi-o atribuie cei interesaţi după prăbuşirea Axei, căci în acest caz ar apărea şi mai neserioasă formarea aşa-zisului guvern de la Viena. Desigur alta ar fi fost semnificaţia dacă această evadare s-ar fi făcut într-o ţară aliată sau cel puţin neutră.

Membrii Forului Legionar şi gradele şi funcţiunile legionare care funcţionau pe lângă Comandament au fost arestaţi imediat şi duşi la Gestapou şi apoi la închisoarea de la Spandau unde au fost ţinuţi o săptămână. După aceea au fost transportaţi în lagărul de

la Buchenwald, unde au stat complet izolaţi, într-o baracă specială. De asemenea, arestări s-au făcut şi la Rostock şi pe întreg cuprinsul Germaniei – chiar şi din spitale, unde se găseau legionari.

Arestări masive s-au făcut şi în ţară de către Antonescu.

Faţă de această situaţie haotică creată cu aceeaşi lipsă de răspundere pe care experienţele au dovedit-o incurabilă, Forul Legionar a luat măsurile pe care le cereau interesul Mişcării şi al Ţarii în împrejurările de atunci. La 1 ianuarie 1943 hotărăşte cu unanimitatea celor prezenţi, în esenţă, următoarele:

1. Preluarea conducerii supreme a Mişcării de către „Văcăreşteni" în strânsă colaborare cu Forul Legionar;

2. Desemnarea cu diferite însărcinări speciale a lui V. Iasinschi, C. Papanace, C. Georgescu, R. Mironovici, I. Gârneaţă;

3. Păstrarea liniei tradiţionale în politica externă şi normalizarea raporturilor cu Reichul German;

4. Normalizarea raporturilor Mişcării cu generalul Antonescu;

5. Definitivarea măsurilor luate pe linia Forului Legionar îndată ce împrejurările vor permite.

Prin noua hotărâre se adopta o formă de conducere plurală, iar însăşi esenţa ei era mai democratică. Trista experienţă făcută cu sistemul conducerii unice a lui Sima, arată că acest sistem este foarte defectuos când se exercită de o persoană lipsită de personalitate excepţională. Conducerea Mişcării se centra deci pe instituţie, nu pe persoană. Pe lângă aceasta, în cazul de faţă devenea necesară şi pentru faptul că, diluând răspunderea pe mai mulţi inşi, lua posibilitatea autorităţilor germane de a face constrângeri materiale sau morale, aşa cum s-ar fi putut întâmpla cu o singură persoană. Ca acţiune imediată era cererea de a se lua contact cu generalul Antonescu în vederea normalizării raporturilor pentru a putea ieşi din cleştele şantajului de care am amintit în cursul acestei expuneri.

Hotărârea a fost adusă la cunoştinţă într-o şedinţă solemnă la care au participat: C.B.V. Ilie Gârneaţă, C.B.V. Corneliu Georgescu, cdt. leg. Vasile Iasinschi, cdt. leg. Constantin Papanace, toţi membri din FOR şi cdt. ajut. Nae Horodniceanu, şeful Patrimoniului Legionar, cdt. ajut. Viorel Trifa, şeful tineretului legionar, cdt. ajut. Dumitru Groza, şeful muncitorimii legionare, leg. Virgil Mihăilescu, secretarul Ajutoru-

lui Legionar şi Ilie Smultea, şeful F.D.C. Mai târziu, când a venit în acest grup şi C.B.V. Mile Lefter, a aderat şi el la hotărâre.

Hotărârea semnată în original în mai multe exemplare, a fost adusă oficial prin col. ~~Brieatorr~~ Pister, comandantul lagărului Buchenwald, la cunoştinţa autorităţilor superioare germane, cerând totodată de a se permite afişarea ei în celelalte lagăre (Buchenwald, Rostock etc), unde era concentrată marea masă de legionari. Prin cunoaşterea acestei hotărâri luate în unanimitate de toţi conducătorii legionari, s-ar fi pus capăt dezorientării care domnea în rândurile maselor legionare şi s-ar fi dat o soluţie imediată şi definitivă crizei de conducere legionare.

Autorităţile germane, în speţă Hirnmler, pe la oficiul căruia treceau toate aceste hârtii provenite din lagărele de concentrare, n-a dat curs hotărârii luate. Apărea clar acum că ei aveau interes să cultive aceste agitaţii, menţinând însă la conducerea Mişcării pe Sima care între timp fusese adus din Italia. Acesta, se vede că pentru a-şi uşura situaţia, şi-a luat şi alte angajamente cerute de germani, pe lângă cele luate înainte de plecare. Pentru camuflarea acestor angajamente în faţa masei legionare concentrate în lagăr, agenţii Gestapoului din aceste lagăre vor simula făţiş că încurajează acţiunea de înţelegere cu Antonescu, dar pe ascuns vor îndem-

na la rezistenţă, pentru a se menţine formula Sima, singura care le asigura posibilitatea de şantaj prezent şi viitor. Pentru a se evita orice posibilitate de contact, membrii Forului Legionar au fost transportaţi la sfârşitul lui februarie 1943 în lagărul de concentrare Dachau, unde au fost deţinuţi până la 30 august 1944, când au fost aduşi la Viena. Dacă agitaţiile în aceşti ani grei au continuat în masele legionare, e fiindcă nu erau în măsură să cunoască toate dedesubturile. Pentru membrii Forului Legionar jocul nemţilor cu Sima era clar şi guvernul de la Viena va lumina definitiv acest sinistru joc. Un asemenea joc, dar în sens invers, începuse şi în tabăra lui Antonescu, unde disensiunile între mareşalul Antonescu şi primul său colaborator, Mihai Antonescu, începeau în acest timp să se facă din ce în ce mai accentuate, pe măsura înfrângerilor militare germane. Mihai Antonescu, preocupat încă de la începutul războiului de o pace separată a României, sabota acum orice înţelegere cu legionarii care i-ar fi stingherit acest joc.

În aceste condiţii nu era uşor pentru Forul Legionar să afirme adevărata linie legionară care, prin dezinteresul său, era însăşi linia neamului. Pe lângă opacitatea orgoliului lui Antonescu şi lipsa de perspectivă a rapacităţii conducerii germane, mai erau şi aceste două elemente ariviste (*"Ică şi Horică"* –

cum li se spunea familiar) care împiedicau adevărata soluţie, aşa cum cereau interesul românesc şi cel european faţă de primejdia euroasiatică. A fost, cum s-ar spune, o luptă pe două fronturi, între vechii politicieni din jurul lui Antonescu şi neopoliticienii care au apărut ca un vâsc pe corpul Legiunii, recrutaţi, în general, dintre ariviştii strecuraţi în ultimii ani în Mişcare şi polarizaţi în jurul lui Sima.

X. JOCUL „DE-A GUVERNUL“ DE LA VIENA

După schimbarea de regim intervenită în România la 23 august 1944, germanii au rămas dezorientaţi în primele zile. Încă mai sperau să-l salveze pe Antonescu şi din cauza aceasta n-au lansat nici o formulă precisă pentru organizarea aşa-zisei rezistenţe peste graniţă. Când însă salvarea lui Antonescu n-a mai fost cu putinţă, au lansat formula unui comitet naţional condus de Sima. La 30 august 1944 membrii Forului Legionar au fost aduşi de la Dachau la Viena, unde li s-a cerut să adere la formula cu Sima pentru a se putea apoi constitui un guvern de exil. Doi dintre ei,

şi anume Vasile Iasinschi şi Corneliu Georgescu au aderat. Ceilalţi: Ilie Gârneaţă, Constantin Papanace şi Mile Lefter, precum şi Horodniceanu, Trifa, Groza, Mihăilescu, ca şi mulţi fruntaşi legionari aduşi de la lagărul Buchenwald, în frunte cu Ghiţea, Dragomir-Jilava, Caranica, au refuzat categoric.

Este adevărat faptul că tabăra care manifesta sau simula sentimente filo-aliate şi se bucura cu inconştienţă când sovieticii dădeau peste cap frontul din răsărit, deveneau acum "colaboraţionişti", ceea ce îndreptăţeşte presupunerea că era o conivenţă cu Gestapoul sau, în cel mai bun caz, era condusă de un oportunism miop şi meschin.

Cealaltă tabără care era adânc îngrijorată de avansarea hoardelor euroasiatice din răsărit şi preconiza ca şi Mişcarea Legionară să-şi dea contribuţia pentru stăvilirea primejdiei când încă mai era timp, refuza acum colaborarea, când faptul era consumat, iar statul român în frunte cu regele Mihai luase altă poziţie.

Linia legionară permanentă fixată de Corneliu Z. Codreanu a fost de a se păstra în concordanţă cu politica oficială a statului, atât timp cât el îşi păstrează continuitatea prin Regele care-l simbolizează. Orice opoziţie sau divergenţă de păreri se poate manifesta până în limitele acestui cadru. Exemple demne de admirat în această privinţă au dat bărbaţii de stat conservatori în primul război mondial, care, deşi

adepţi ai unei intervenţii alături de Germania, odată ce s-a hotărât războiul contra ei, au refuzat orice colaborare, cu excepţia unui nume de tristă memorie care îl vom întâlni şi pe lista aşa-zisului guvern de la Viena, stigmatizat parcă de o tară ereditară.

Motivarea oficială faţă de germani a refuzului Forului de colaborare era în esenţă: nu se poate colabora cu o persoană care - înşişi ei recunoscuseră – s-a dovedit a fi lipsită de onoare şi caracter şi a cărei iresponsabilitate şi arivism pot crea şi pe viitor surprizele cele mai neaşteptate. Pentru a nu lăsa însă impresia unei obstrucţii cu orice preţ, s-a preconizat formula mai largă a unui guvern de concentrare prezidat de mitropolitul Visarion Puiu sau de generalul Ion Gheorghe, ministru plenipotenţiar la Berlin. Se putea prevedea că aceste formule nu vor fi agreate de nemţi pentru că pe ei, în acele momente, îi interesau tocmai oameni fără răspundere ca să fie folosiţi indiferent de dezastrul care îl vor cauza ţării şi poporului lor ca sabotori sau aruncători de poduri, pentru a putea câştiga ceva timp în retragerea armatelor lor din ţările balcanice. Adevăratele motive de fond, însă, ale necolaborării, s-ar putea rezuma:

1. O problemă de demnitate şi prevedere impunea refuzarea unei colaborări cu cei care se purtaseră neloial cu Mişcarea pe care şi acum vroiau să o folosească pe un plan meschin şi minor;

2. În desfăşurarea evenimentelor contribuţia unui asemenea guvern nu numai că era infimă, dar devenea chiar ridicolă;

3. noi am fost pentru continuarea luptei în răsărit atâta timp cât statul român era angajat oficial în acest sens. După schimbarea politicii de la 23 august şi mai ales după ocuparea României de către trupele sovietice, această raţiune dispărea, chiar dacă am considerat prematură schimbarea produsă;

4. Evitarea oricărui război fratricid dat fiind că statul român declarase război Germaniei;

5. Deşi neîncrezători în promisiunile şi angajamentele ruseşti, şi tocmai pentru aceasta, vroiam să evităm orice pretext care ar fi putut servi ruşilor pentru a nu-şi respecta angajamentele luate sau de a lua măsuri de nimiciri sau deportări în masă;

6. Ne îngrijora eventuala perspectivă (chiar dacă era minimă) de o reocupare din nou a ţării de către germani, dat fiind spiritul de vendetă feroce care stăpânea anumite cercuri germane pentru "*pedepsirea trădării româneşti*".

7. Vroiam să ferim Mişcarea Legionară în întregimea ei de oprobriul colaboraţionismului, apărând pa-

trimoniul spiritual creat de suferinţa legionarilor din ţară sau din Germania.

8. Nu se putea acorda prietenia legionară, în momentele lor grele, celor care în momentele lor bune se gândiseră – cu tot sângele vărsat de soldatul român pe frontul comun – să ne dezmembreze ca stat şi să ne anuleze ca Mişcare.

9. Ca rezervă şi supapă de siguranţă pentru eventualitatea puţin probabilă a unei victorii germane (ca urmare a folosirii armelor secrete) găseam mai corespunzător intereselor româneşti un guvern prezidat de cineva cum era generalul Gheorghe care, prin funcţiunea îndeplinită până atunci, era în continuare cu eforturile de război şi angajamentele luate de germani, fără a avea aservirile lui Sima.

10. Rezolvarea primejdiei sovietice – după inevitabilului dezechilibru ce se va produce în urma dispariţiei forţei germane – va deveni o problemă mondială şi poate pentru conflictul "între cele două lumi" care vor sta faţă în faţă Mişcarea să-şi păstreze poziţia necompromisă de nici un servilism sau oportunism ieftin, tocmai pentru a putea participa în primele rânduri ale acestei lupte pe care Corneliu Z. Codreanu o prevăzuse cu o claritate impresionantă.

Cum era de aşteptat, fermitatea poziţiei necolaborării a atras persecuţii din ce în ce mai mari care dezonorează atât pe cei care le-au sugerat, cât şi pe cei care le-au executat. Cu asemenea suflete meschine nu se puteau purta bătălii mari. Membrii Forului Legionar precum şi ceilalţi fruntaşi legionari care au refuzat colaborarea au fost evacuaţi din locuinţele lor şi aruncaţi pe stradă, nu li se dădeau cartele, li se interzicea orice mişcare, li se refuza orice ocupaţie: ei erau numai liberi de a muri de foame sub cerul liber.

La aceasta se adăugau ameninţări cu moartea din toate părţile, chiar şi de la persoane germane cu răspundere care preconizau "punerea lor la zid pentru sabotarea eforturilor de război".

La 8 noiembrie 1944 (ziua Arhanghelului Mihail) a fost arestat un grup de vreo douăzeci de legionari macedo-români şi duşi la Golz (Neu-Sidlersee) lângă graniţa ungară pentru a săpa în terenurile mlăştinoase şanţuri antitanc, alături de prizonierii de război.

Aceeaşi presiune şi prigoană se exercita şi contra ofiţerilor sau soldaţilor români aflaţi în lagăre de prizonieri care refuzau să se înroleze în aşa-zisa armată naţională. Constrângerea acestora prin foamete a fost fapta cea mai mârşavă care s-ar putea imagina.

Toată această neaderare, rezistenţa surdă sau cu frondă, a împiedicat mai bine de trei luni transformarea aşa-zisului comitet naţional în guvern. Abia la 10

decembrie, folosindu-se un truc, s-a simulat o adeziune a mitropolitului Visarion Puiu la un guvern Sima, fapt care a determinat aprobarea Berlinului în acest sens. La aceste zile întunecate de mare mizerie şi tragedia naţională se va vedea o mână de oameni bine înţoliţi de curând şi hrăniţi în somptuosul hotel vienez "Imperial" jucându-se între ei "de-a guvernul", făcând "decrete" care nu puteau avea nici un obiect real şi răguşind la un microfon de radio pe care nimeni nu-l mai asculta. Singurele demersuri eficace ale aşa-zisului "guvern naţional" au fost pentru internarea foştilor camarazi în lagăre de concentrare, care de data aceasta trebuia să ducă la nimicire.

Precipitarea evenimentelor, apropierea frontului care a determinat mutarea "sediului guvernului şi a cartierului general (!) român" la Aussee, descompunerea aparatului de stat din cauza bombardamentelor zilnice cu haosul creat, au contribuit ca această internare să nu aibă loc. Totuşi, amintirea acestor împrejurări triste şi pline de incorectitudine sufletească va rămâne ca un strigăt pentru toţi aceia care s-au pretat la acest joc pe cât de sinistru, pe atât de ridicol, pe care adevăratul suflet legionar l-a repudiat şi-l va repudia totdeauna.

XI. DUPĂ PRĂBUŞIREA AXEI

După prăbuşirea Axei, legionarii adevăraţi, care aveau conştiinţele curate, şi-au păstrat calmul în noua desfăşurare a evenimentelor, păstrându-se corecţi chiar faţă de cei care le-au făcut atâta rău. Cei însă care aveau conştiinţele încărcate încercau să-şi găsească cele mai absurde şi chiar ridicole alibiuri.

Cei trimişi să facă acte de sabotaj în dosul frontului, în frunte cu Lătraşcu, au primit dispoziţia să se pună în contact cu ruşii, chiar înainte de a se fi prăbuşit frontul. Alţii încercau să dovedească prin fel de fel de manevre că au făcut Guvernul de la Viena ca să oprească pe ceilalţi să îl facă, care erau fideli nemţilor, cu gândul ca să poată sabota.

Înfometarea prizonierilor s-a făcut cu intenţia ca să-i determine să intre în Armata naţională pentru a se hrăni mai bine. Au scos cărţi ca să înjure în modul cel mai neloial pe foştii lor stăpâni la care s-au umilit fără demnitate când erau puternici. Marii chiar se lăudau (cazul Puiu Traian, Obreja) că au la activul lor împuşcări de şefi legionari cu parale. Şi toate gafele şi contradicţiile lui Sima au avut rostul să saboteze Germania.

Nicicând nu s-a văzut o mai dezgustătoare fugă de răspunderi. Această speţă de oameni nu numai că nu aveau nimic din legionarul vizionat de Căpitan, dar erau la antipodul lui. Pentru a produce confuzie au inundat piaţa cu fel de fel de memorii semnate de indivizi care-şi atribuiau grade de mari comandanţi legionari sau titluri de miniştri, subsecretari de stat, secretari, generali etc., pe care nu le-au avut niciodată sau cel mult li le-a conferit Sima la Viena, adică atunci când acesta era desărcinat de Forul Legionar şi nu avea calitatea de a face asemenea acte. Trebuie relevat că printre aceste elemente cu purtări dubioase nu se găsesc legionari formaţi la şcoala legionară. Ele provin, în general, din oportuniştii care au inundat Mişcarea în timpul victoriei (aşa-zişii septembrişti) şi care tot din oportunism sau pentru avantaje personale sunt gata să facă orice compromisuri. În general, sunt români de provenienţă „dubioasă“ (levantină), cum

spune Eminescu: „mâncători de români", noi am spune: "de legionari", pentru ca să nu le scape puterea din mână.

Printre aceştia se găsesc chiar persoane - cum este Ion Sân-Georgiu - a cărui lipsă de caracter era cunoscută de toată ţara românească, şi pe care însuşi Corneliu Z. Codreanu l-a înfierat pentru atitudinile sale incorecte faţă de Mişcare. De această speţă de oameni lipsiţi de caracter s-au făcut unele excese în timpul guvernării şi în special al rebeliunii, care au aruncat unele pete pe o mişcare atât de idealistă şi curată cum este Mişcarea Legionară. Tot din această speţă fac parte aşa-zişii legionari neserioşi, turbulenţi şi obraznici şi incorecţi, care se văd îndesându-se pe la diferite comitete unde, de cele mai multe ori, prin mijloace neoneste, îşi formează avantaje personale.

Faptul mai grav însă este că tot din această categorie se recrutează diferiţi agenţi ai jocurilor duble. Se ştie că, chiar înainte de prăbuşirea Axei, oamenii lui Sima au tratat cu comuniştii, sperând să se aranjeze în noua conjunctură politică rusească pe care o considerau definitivă. În acest joc zis „tactic" s-au angajat şi multe elemente de bună credinţă.

Când însă li s-a părut că occidentalii vor lichida sfera rusească, au vrut să schimbe macazul. Acest lucru a costat pierderea multor cadre legionare.

În lumina faptelor se poate vedea că, conştient sau inconştient, Sima a făcut jocul adversarilor Mişcării, nimicind-o fizic şi moral. Aceste calităţi negative l-au adus la conducere. Dacă nu era conştient înseamnă că era incapabil, lipsit de logică.

Cei care erau de bună credinţă au înfundat închisorile. Mulţi însă, din rea credinţă sau derutaţi, au continuat să facă mai departe „servicii" comuniştilor, fapt care constituie o primejdie pentru elementele anticomuniste din Ţară şi din străinătate şi vor fi un mare impediment pentru lupta de eliberare.

Aşadar, în general, toate aceste acţiuni dezaxate şi dubioase au contribuit la crearea unei confuzii dăunătoare şi la coborârea nivelului moral la un grad cu mult inferior politicianismului pe care şi-a propus să-l combată Mişcarea Legionară.

Privind chestiunea obiectiv, s-ar putea vedea că întreagă această activitate de dinainte şi de după prăbuşirea Axei, făcută de Sima şi adepţii săi, s-ar reduce la acea „pehlivănie" politică - cum spune Eminescu - lipsită de orice logică şi plină de contradicţii. Căci dacă era cu adevărat convins de primejdia panslavo-comunistă de la răsărit, n-aveau nici un sens: agitaţiile din timpul guvernării, rebeliunea din Ianuarie 1941, nevenirea la Hitler, sabotarea înţelegerii cu Antonescu în timpul exilului, fuga în Italia, colaborarea cu comuniştii etc., toate produse în momentele grele

ale luptei contra acestei primejdii. Dacă dimpotrivă, era convins de primejdia germană, n-aveau nici un rost memoriile făcute lui Himmler pentru încadrarea Mişcării în SS, colaborarea de la Viena etc.

În realitate, însă, asemenea probleme de linie politică n-au preocupat această speţă de oameni. Mânaţi de un oportunism şi arivism avid, ei au căutat să profite de orice situaţie ar fi fost în disonanţă cu principiile de bază ale Mişcării şi chiar contrarie intereselor ţării. Pe acest canal al arivismului, s-au exercitat după 1939 acele influenţe în Mişcare la care face aluzie Sir Ringherald Hoare şi care erau cu desăvârşire excluse în tot timpul cât a trăit Căpitanul.

Din cele arătate mai sus însă se poate vedea că aceste influenţe n-au venit numai din partea germană, ci şi din alte părţi - chiar poate mai mult decât din cea germană.

Anumite calităţi de agitator au folosit mai totdeauna adversarilor Mişcării, fiindcă a lipsit axa unei concepţii politice şi a unui plan. Totul a fost pus în slujba unui arivism dus până la frenezie. Conştient sau inconştient, s-a făcut jocul adversarilor, joc care a adus atâtea prejudicii fizice şi morale Mişcării, a cărei atmosferă senină a fost infectată de o mentalitate politicianistă de cea mai urâtă speţă care este repudiată de orice element sănătos din Mişcare sau din afara ei.

Aceste triste adevăruri nu se pot escamota, oricâtă jonglerie de vorbe mieroase s-ar face.

Împotriva acestui sistem şi a mentalităţii politicianiste care îi stă la bază a reacţionat tot ce a rămas sănătos în lumea legionară. Şi în acest fapt trebuie căutate originea şi justificarea acţiunii Forului Legionar a cărui misiune este să readucă Mişcarea Legionară pe drumul ei adevărat, amputând orice organ infectat şi cangrenat de concepţii nesănătoase sau amorale.

XII. PROBLEMA ADAPTĂRII

Toate aceste acţiuni amintite mai sus, dominate de oportunism şi arivism, cei interesaţi au vrut să le prezinte ca izvorâte dintr-o concepţie „realistă" care va permite adaptarea Mişcării în noua conjunctură democratică. Este evident că se comite, cu voie sau fără voie, o primejdioasă eroare când se confundă adevărata democraţie cu mentalitatea politicianistă satrapică şi grotescă care domneşte în anumite ţări din Balcani. Lumea românească este prea sătulă de atracţia vechilor politicieni ce are, ca să fie alţi noi politicieni, pe cât de pretenţioşi, pe atât de nepregătiţi.

Deci adaptarea Mişcării în spiritul democraţiei nu poate să însemne renunţarea ei la înalta-i linie morală printr-un proces de rupere a caracterelor. Dimpotrivă ea trebuie să însemne introducerea

spiritului de corectitudine pe toate planurile, aşa cum am văzut că scrie Corneliu Z. Codreanu. Fără omul corect, orice regim, cu orice program ar veni el, este menit eşecului. Cu atât mai mult regimul democratic, unde egalitatea şi libertatea de mişcare garantate deopotrivă tuturor oferă mai mari posibilităţi de afirmare elementelor lipsite de scrupule morale. O societate sănătoasă bine organizată însă nu se poate baza - cum scrie Codreanu - decât pe omul corect, de cuvânt, de onoare, de nădejde. Pe omul cu cap, acela care judecă. Ea trebuie să înlăture cu desăvârşire de la posturi de conducere *„pe omul haimana, fără căpătâi, pe omul secătură, fără sănătate interioară, pe omul lăudăros, pe omul vorbăreţ, pe cel cu scăderi în materie de corectitudine bănească etc., pe cel care n-ar putea trăi în armonie deplină“* (*“Circulări”*, p. 120). Toleranţa cea mai desăvârşită faţă de părerile altora trebuie să domolească orice propagandă care se face prin „ceartă şi războire“; propaganda trebuie să se facă prin *„mărturisirea credinţei“* (*“Circulări”*, p. 132).

De altfel, cum am văzut din cele reproduse la începutul acestei expuneri, baza pentru acest proces de adaptare a pus-o Corneliu Z. Codreanu de la înfiinţarea Partidului *“TOTUL PENTRU ŢARĂ”*.

Criza de conducere declarată prin moartea sa, trista experienţă făcută în anii care au urmat, au determinat pe fruntaşii legionari din Forul Legionar să

avanseze în acest proces de democratizare şi, cum am văzut, încă de la începutul lui 1943, adică înainte de prăbuşirea Axei, să introducă ca formă de organizare conducerea plurală, libertatea de discuţie şi critică, toleranţă faţă de credinţa altora etc., cu tendinţa spre cele mai desăvârşite forme democratice.

În ceea ce priveşte fondul este evident că spiritul creştin, plin de caracteristică omenie românească şi tendinţa educativă morală care stă la baza Mişcării Legionare, poate oferi suportul celor mai avansate concepţii adoptate de Organizaţia Naţiunilor Unite (O.N.U.), când în şedinţa de la 10 decembrie 1948, a proclamat „Declaraţia Universală a Drepturilor Omului".

Dar pe lângă această aderenţă structurală, este o absolută necesitate politică pentru popoarele mici ca să fie adepte convinse ale acestor drepturi umane, singurele care pot garanta existenţa lor în vecinătatea statelor mari şi puternice.

Bazat pe aceste sentimente de profundă omenie, Corneliu Z. Codreanu vroia să pună temelie unei alte istorii româneşti, la care acest popor are dreptul, datorită suferinţelor şi răbdării lui milenare, precum şi curăţeniei şi nobleţei sale sufleteşti, căci este, poate, singurul popor din lume care, în toată istoria sa, n-a cunoscut păcatul robirii, încălcării sau nedreptăţii altor popoare.

Evident, elementele legionare sănătoase, inspirându-se din asemenea concepţii înalte, vor lupta, în cea mai desăvârşită formă democratică, pentru promovarea lor, contribuind astfel la crearea acelui climat spiritual fără de care nu se poate concepe o democraţie sănătoasă şi viabilă.

Aşadar, din cele arătate mai sus rezultă că fundamentul spiritual al Mişcării Legionare nu numai că nu constituie un impediment de adaptare, dar dimpotrivă, într-o democraţie sănătoasă ar putea să-şi găsească cele mai bune condiţii de prosperare. În schimb, ar putea să fie impedimente politice de ordin local, ridicate de anumiţi politicieni români. Desigur, asemenea impedimente n-ar putea veni de la oamenii politici români serioşi, corecţi şi pătrunşi de adevărat spirit democratic ca Iuliu Maniu, Gheorghe Brătianu etc. Aceştia nu numai că nu se tem de o încadrare a elementelor legionare în noua conjunctură democratică, dar o consideră absolut necesară pentru infuzarea unui nou spirit moral în viaţa publică românească. Toţi cei însă care n-au fost corecţi în trecut şi care mai speră că vechile şi urâtele lor moravuri să le continue şi după alungarea tiraniei sovietice, vor cu orice preţ să împiedice acest lucru. De aici pornesc acele „discriminări" care, pe lângă că sunt nedrepte, paralizează orice activitate pozitivă a celor din exil. Este aceeaşi categorie de oameni care poartă pe conştiinţă crimele din trecut contra atâtor

legionari nevinovaţi, crime care întrunesc toate condiţiile pentru a fi declarate „crime împotriva umanităţii". Aceştia vor să păstreze mai departe privilegiile politice în România, folosind toate metodele anacronice de esenţă ale satrapismului oriental.

Aşadar, problema adaptării într-un regim cu adevărat democratic este o problemă care se pune mai mult vechilor politicieni incorecţi şi abuzivi decât legionarilor idealişti. Acest fapt este de o importanţă capitală pentru însăşi ducerea cu succes a luptei anticomuniste. Toţi cei care au studiat temeinic fenomenul comunist au ajuns la convingerea că acest curent popular nu se poate combate numai cu forţa dacă în acelaşi timp nu i se opune o concepţie de viaţă morală care să depăşească ideologia comunistă, stârnind simpatia şi încrederea maselor populare. Aceasta a făcut Mişcarea Legionară în România şi acţiunea ei care a reuşit să imunizeze tineretul şi muncitorimea română faţă de visul comunist; Mişcarea nu trebuie privită cu prejudecăţi şi sufocată, căci s-ar pierde una din cele mai vii forţe de combatere a flagelului comunist în această parte expusă a Europei. Având aderenţe organice, dat fiind acelaşi substrat comun (tracic) şi aceeaşi evoluţie istorică, concepţia autohtonă legionară, cu virtuţile ei morale, ar putea oferi suport tuturor popoarelor din sectorul sud-est-ului european pentru combaterea panslavo-comunismului euroasiatic.

Evident, pentru o înlesnire a acestei adaptări, Mişcarea Legionară va trebui, pe lângă înlăturarea tuturor acelora care au făcut fapte incompatibile cu linia ei de onoare, să ceară trecerea pe un plan secundar a acelora din cadrele sale care au exercitat funcţiuni importante şi prin actele lor s-au angajat prea mult în vechea conjunctură politică. Acest spirit de abnegaţie nu va lipsi la cei care pun interesul Mişcării mai presus de interesele personale. Elementele tinere trebuie să joace un rol deosebit în acest proces de adaptare, întrucât ele au antenele sufleteşti mai ascuţite pentru intuirea noilor stări sufleteşti şi ale tuturor problemelor pe care le ridică războaiele şi frământările din ultimul deceniu. Numai aşa esenţa spiritualităţii legionare se va putea difuza organic în noua conjunctură. Ideile fondatorului Mişcării trebuie mai mult interpretate în spiritul lor decât în litera lor, dându-le astfel un sens dinamic.

În actualele împrejurări, când este în joc însăşi existenţa neamului românesc, Mişcarea Legionară este hotărâtă să-şi dea toată contribuţia ei de luptă alături de toţi bunii români. Dar pentru a putea face acest lucru cât mai complet, trebuie să se revină asupra discriminărilor nedrepte făcute oficial de actualul preşedinte al Consiliului Naţional Român din străinătate, dl. general Rădescu. Căci altfel s-ar crea o situaţie extrem de paradoxală: pe de o parte să se ceară contribuţia de

jertfă a legionarilor, iar pe de alta să fie declaraţi, prin discriminări arbitrare, duşmani ai naţiei româneşti şi scoşi în afara legii. Acest fapt pare şi mai straniu dacă ne gândim că cel puţin până acum evenimentele externe au dat dreptate tezei lor în legătură cu marea primejdie ce o prezintă bolşevismul. În această lumină, teoria „răscumpărării prin jertfă" ce se recomandă legionarilor care nu-şi pot imputa nimic, căci totdeauna au jertfit totul pentru neam şi ţară, apare nu numai injustă, dar şi jignitoare. Asta, în general.

Pentru legionarii care s-au făcut vinovaţi faţă de interesele naţionale şi prin aceasta faţă de Legiune, este însăşi Mişcarea Legionară care va cere judecarea şi pedepsirea lor, căci ea nu poate admite ca un întreg patrimoniu politic şi moral creat cu atâtea jertfe şi suferinţe să fie compromis de faptele nechibzuite ale unor rătăciţi. Numai mergând pe un drum drept, Mişcarea se va putea adapta în mod drept şi loial, fără isterisme şi fără giumbuşlucuri. Dar pentru aceasta se cere comprehensiune reciprocă din ambele părţi.

Soluţia sănătoasă ar fi ca bunii români, care incontestabil se găsesc în generaţiile mai vechi, să nu lase pe vechii politicieni de a-şi face ca până acum de cap; iar legionarii adevăraţi, la rândul lor, să înlăture pe nepoliticienii turbulenţi care au ieşit din rândurile lor. În întreg acest proces de adaptare şi însănătoşire a vieţii publice româneşti un rol precumpănitor poate avea Regele.

Trecând peste deceniul tiraniei corupte şi sângeroase, va trebui să se reînnoade firul tradiţiei sănătoase şi înţelepte care purcede de la fondatorul actualei dinastii, regele Carol I. Lozinca acestuia „*Daţi-mi caractere*“ este mai mult ca oricând actuală, atât pentru întremarea morală a societăţii româneşti, cât şi pentru ridicarea prestigiului dinastiei, eclipsat la un moment dat de trista şi sângeroasa experienţă a lui Carol al II-lea.

Dacă însă aceste condiţii nu se vor îndeplini şi o adaptare a Mişcării Legionare va fi condiţionată de o renunţare la linia ei morală, pentru a se contopi în corupţia de până acum, atunci este mai bine ca ea să renunţe la orice activitate politică. Decât să trăiască în prostituţia tuturor compromisurilor, mai bine să se retranşeze pe linia onoarei. În felul acesta va servi mai bine neamul, căci nu trebuie să aibă deziluzia că şi cea mai curată Mişcare, după atâtea lupte eroice, suferinţe şi jertfe, s-a împotmolit şi ea în mlaştina deznădejdii şi în smârcurile corupţiei.

În acest caz ar fi mult mai bine ca legionarii să-şi ia lumea în cap. Cum scrie Corneliu Z. Codreanu: „*Mai bine să plecăm cu toţi din ţară. Să plecăm şi să blestemăm, să pribegim în lumea largă. Mai bine să cerşim din ţară în ţară decât să fim umiliţi aici, pe pământul nostru, până la ultima expresie a umilirii.*“ (“*Pentru legionari*”, p. 198)

XIII. ÎN REZUMAT

Rezumând cele spuse mai sus, s-ar putea formula următoarele:

1) Aceste precizări devin necesare pentru a pune în adevărata ei lumină structura şi evoluţia Mişcării Legionare, înainte şi după asasinarea lui Corneliu Z. Codreanu, apărând-o astfel de calomniile adversarilor din afară şi de falsificările elementelor rătăcite dinăuntru.

2) O cunoaştere temeinică a Mişcării Legionare atât în ceea ce priveşte ideologia, forma ei de organizare, precum şi evoluţia ei, nu s-ar putea face fără citirea celor scrise de fondatorul ei, CORNELIU ZELEA CODREANU, şi anume: *"PENTRU LEGIONARI"*, *"CĂRTICICA ŞEFULUI DE CUIB"*, *"CIRCULARI ŞI MANIFESTE"*, *"ÎNSEMNĂRI DE LA JILAVA"*.

3) Fundamentul ideologic al Mişcării a fost inspirat de învăţătura creştină, proclamând **primatul spi-**

ritului asupra materiei, în netă opoziţie cu concepţia materialistă în general şi cu cea bolşevică în special.

Unele trăsături antisemite pe care le-a avut de la început nu pornesc din concepţii rasiale, ci dintr-o situaţie de fapt, dat fiind ca masele sărace de evrei care au inundat România imediat după primul război mondial, ofereau suportul principal pentru propagarea ideilor revoluţiei bolşevice din 1917, în vreme ce elementele lor înstărite cultivau corupţia în viaţa publică pentru prosperarea afacerilor lor.

Finalităţile ideologiei legionare sunt crearea tipului de om credincios, corect, viteaz, muncitor, drept, constructiv, care să ducă la o înnoire a vieţii publice româneşti.

Metoda aleasă pentru ajungerea la conducerea statului a fost linia celei mai desăvârşite legalităţi în cadrul jocului de forţe democratice, Mişcarea fiind contrarie oricărei lovituri de stat care, prin esenţa ei, reprezintă o constrângere exterioară.

4) Mobilul prigoanelor sângeroase care de două decenii şi mai bine le îndură Mişcarea Legionară din partea vechii clase conducătoare, trebuie căutat în primul rând în teama pe care o are această clasă conducătoare coruptă şi parazitară de perspectiva unei însănătoşiri morale a societăţii româneşti. Considerentele invocate în legătură cu anumite forme totalitare de organizare sau în legătură cu orientarea ei în

politica externă s-au dovedit a fi simple pretexte, întrucât această clasă conducătoare a recurs ea însăşi, prin lovitura de stat, la forma totalitară a partidului unic, zis „Frontul Renaşterii Naţionale" şi a tratat alianţa cu Puterile Axei, renunţând la garanţiile anglo-franceze, ieşind din Liga Naţiunilor şi proclamând idei rasiale.

Aşa că masacrarea sutelor de fruntaşi legionari nevinovaţi, din lagăre şi închisori, de către poliţia lui Carol al II-lea constituie adevărate crime împotriva umanităţii, pe care însă anumiţi reprezentanţi ai lumii vechi, cinici şi ipocriţi, să le prezinte ca făcute din "raţiune de stat" de către „guvernele de salvare publică".

5) Reacţiunea legionarilor la toate aceste prigoane, pe cât de nedrepte, pe atât de sângeroase, s-a produs în prima fază a Mişcării prin unele acte de răzbunare determinate de exasperările individuale ale celor schingiuiţi.

În cea de a doua fază însă, când Legiunea a devenit o mişcare de masă, s-a opus ca armă de apărare nonviolenţa creştină pentru a se evita astfel izbucnirea unui război civil în România, care ar fi oferit prilej unor vecini (şi cu deosebire Rusiei Sovietice) să o ocupe sau să o dezmembreze.

O concepţie teroristă ca dogmă de luptă a fost totdeauna străină de ideologia legionară. Acest fapt

rezultă atât din voluptatea cu care se oferă legionarii care au fost puşi în situaţia de a recurge la violenţe, de a-şi ispăşi pedeapsa, cât şi din preconizarea de către Corneliu Zelea Codreanu a armei martirajului care este considerată ca cea mai potrivită pentru asigurarea unei biruinţe durabile.

6) Orientarea externă a Mişcării Legionare spre Axă a fost făcută în 1936 şi asta determinată de faptul că politica oficială a statului român aluneca spre o alianţă cu Rusia Sovietică care totdeauna s-a dovedit a fi deopotrivă de primejdioasă ca amică sau inamică.

Pe de altă parte, această orientare în politica externă pornea dintr-o viziune clară a situaţiei internaţionale, pe care astăzi evenimentele o confirmă atât de tragic. Peste diferitele pacte şi convenţii în esenţă, se dă lupta *„între două lumi"* cu concepţii de viaţă diametral opuse. În acelaşi timp, era menită să constituie o rezervă şi o supapă de siguranţă pentru Statul Român în eventualitate că Puterile Axei ar ieşi învingătoare, fapt pe care l-a recunoscut şi Iuliu Maniu, în declaraţiile publice făcute la 2 septembrie 1944.

După încheierea pactului de neagresiune din 23 august 1939 între Germania Naţional-Socialistă şi Rusia Sovietică, această orientare a devenit mai fermă; când, mai târziu, s-au observat anumite tendinţe germane de aservire a statului român, s-a retranşat în

formula de a alege între două primejdii - rusă şi germană - pe cea mai mică, care era primejdia germană.

7) Arestarea lui Corneliu Z. Codreanu şi a majorităţii fruntaşilor legionari, care a avut loc la 16 aprilie 1938, a răvăşit sistemul de conducere al Mişcării, fapt care a determinat adaptarea formei de conducere a Comandamentului. Acest comandament a fost condus rând pe rând de Radu Mironovici (arestat şi internat), Ion Belgea (arestat şi asasinat). Constantin Papanace. După evadarea din închisoare a profesorului Vasile Cristescu, fost locţiitor al generalului Cantacuzino-Grănicerul la Partidul "*TOTUL PENTRU ŢARĂ*" şi mai ales după înteţirea prigoanei, s-a format un grup restrâns de comandă format din Vasile Cristescu, Constantin Papanace şi Horia Sima. Misiunea principală a acestor comandamente de a întreţine legătura cu masa legionară pentru a o feri de manevrele agenţilor provocatori şi a păstra liniştea ordonată de Corneliu Z. Codreanu, aşteptând cu calm desfăşurarea evenimentelor, n-a reuşit din momentul când a fost sabotată din interiorul Mişcării. **Sima, abuzând de încrederea care i s-a dat pentru a face legătura cu cadrele din provincie, a ordonat în timpul călătoriei la Londra a lui Carol (noiembrie 1938) anumite acte teroriste lipsite de orice sens, oferind astfel pretextul căutat de Carol pentru a-şi pune în aplicare planul de asasinare a lui Corneliu**

Z. Codreanu. Aici îşi au origine disensiunile din conducerea legionară.

8) **Problema succesiunii la conducerea Mişcării** care s-a pus după moartea lui Corneliu Z. Codreanu, a fost o problemă greu de rezolvat, întrucât, în scurt interval de timp, a fost decimată cea mai mare parte din conducătorii Legiunii în frunte cu inginerul Clime, preşedintele Partidului "*TOTUL PENTRU ŢARĂ*" (aşa cum se numea ultima formă politică a Gărzii de Fier). O reglementare scrisă a problemei succesiunii nu se cunoaşte până acum să fi fost dată de Corneliu Z. Codreanu. În schimb, au existat indicaţii orale făcute în repetate rânduri cadrelor, pentru formula „Văcăreştenilor" (fundatorii Mişcării: Ilie Gârneaţă, Radu Mironovici şi Corneliu Georgescu) rămaşi în viaţă după moartea lui Ion Moţa, locotenentul său. Această soluţie însă a fost nesocotită din interese străine.

Ion Antonescu, prin Decretul Regal din 14 septembrie 1940, a numit şef al Mişcării pe Sima.

După o experienţă dăunătoare pentru Mişcare, făcută timp de doi ani şi mai bine, Forul Legionar, cu hotărârea de la 1 ianuarie 1943, a desărcinat pe Sima din această funcţie, adoptând o conducere plurală şi democratică.

9) Refugierea legionarilor în timpul ultimelor prigoane s-a făcut, cu excepţia Rusiei Sovietice, spre ţările limitrofe: Polonia, Cehoslovacia, Ungaria şi în

special ţările balcanice (Iugoslavia, Bulgaria, Albania şi Grecia), unde se găseau răspândite nuclee de legionari aromâni. După ce Germania a ocupat unele din aceste ţări şi şi-a extins influenţa asupra celorlalte, mai toată emigraţia legionară s-a concentrat în această ţară care înconjura de fapt România şi numai puţini au reuşit să ajungă în Italia şi celelalte ţări occidentale (Franţa şi Anglia).

10) Atitudinea conducătorilor nazişti faţă de Mişcarea Legionară a fost, în general, neînţelegătoare, şi de multe ori chiar de-a dreptul ostilă. Inspiraţi de o concepţie prea egoistă şi limitată ca orizont în raport cu noile probleme care se puneau în Europa, ei au considerat această Mişcare românească, viguroasă şi autentică, ca o piedică în politica de aservire a sud-estului european. Din cauza aceasta nu numai că n-au ajutat-o în momentele ei grele, cum au fost prigoanele care au dus la asasinarea lui Corneliu Z. Codreanu, dar folosind şi ei greşelile şi arivismul lui Sima, au făcut mereu tentative de a slabi din interior, pentru a o despuia tocmai de trăsăturile ei caracteristice (cum era, de exemplu, mistica ei creştină) şi a o încadra mai uşor în formaţiile SS.

În felul acesta operau ca să o transforme nu numai într-un obiect de şantaj, dar şi într-un instrument de aservire a Statului Român. În vederea acestui scop ei au încurajat mai mult lumea veche, ale cărei înclinări

ariviste şi corupte le-au cultivat tot timpul pentru a determina o supralicitare cu legionarii, acaparând astfel întreaga viaţă economică românească. Această tendinţă s-a menţinut permanent chiar atunci când se manifestau divergenţe de păreri între conducătorii nazişti în ceea ce priveşte oportunităţile tactice.

11) Oportunismul şi arivismul lumii vechi lipsite - cu rare excepţii - de orice credinţă sinceră, şi grăbită de a se aranja cu orice preţ şi în noua conjunctură politică a Axei, a înlesnit într-o oarecare măsură acest joc. A fost adâncul simţ de demnitate naţională al legionarilor în general, care a apărat asemenea manopere, chiar când unele elemente ariviste din conducerea Mişcării, cum a fost Sima, au vrut să se antreneze într-o supralicitare nedemnă de această lume.

12) **Criza de conducere care s-a produs după dispariţia puternicei personalităţi şi de factură cu totul excepţională care a fost Corneliu Zelea Codreanu**, a făcut ca, în orientarea ei politică, Mişcarea Legionară să fie frământată de două tendinţe:

- **una reprezentând linia dreaptă legionară având ca exponenţi elemente cu trecut în Mişcare, ponderate şi cu sentimente de răspundere**, care în tot timpul acestor grei ani de criză, ţinând permanent în vedere primejdia de la răsărit, a căutat să păstreze pe o linie corectă unitatea Mişcării şi să admită apropierea Axei până la limita în care această apropiere concorda

cu interesele permanente ale neamului şi Statului Român. În vederea unei cât mai bune sincronizări, a adoptat o atitudine mai conciliantă faţă de conducătorii din acele momente care aveau răspunderi în Stat, pentru că aşa s-ar fi putut atenua şi chiar ieşi din cleştele şantajului german, atât de dăunător interesului românesc.

- cealaltă linie, reprezentând tendinţe ariviste ale elementelor, în general, fără trecut legionar, în frunte cu **Sima**, şi ale căror preocupări determinate de interesul personal, au putut fi influenţate de diferite interese străine de Mişcare, fapt care a făcut să fie sinuoasă, plină de zig-zag-uri şi contradicţii şi lipsită de orice logică politică. Pe o asemenea linie se marchează pe de o parte neducerea la Hitler, tulburările din ianuarie 1941, fuga în Italia etc., iar pe de altă parte, servilismul faţă de Germania, angajamente de renunţare la esenţa Mişcării, aşa-zisul guvern de la Viena etc. După prăbuşirea Axei, acelaşi nesăţios arivism a împins în perioada de la început la trista colaborare cu ocupanţii comunişti şi apoi la denunţarea acestei colaborări, aducând prin confuzia creată atâtea nenorociri şi dezastre pentru Mişcare şi creând acel tip de pişicher fără credinţă şi caracter, care joacă pe toate tablourile.

Este evident că pentru isprăvile arivişţilor Mişcarea Legionară nu poate fi făcută responsabilă. Asta cu atât mai mult cu cât majoritatea acestor isprăvi

s-au produs după 1 ianuarie 1943, adică după desărcinarea lui Sima din funcţia de „Comandant al Mişcării", funcţie dată, după cum am văzut, de Antonescu.

Pentru toate aceste nenorociri care s-au abătut asupra Mişcării şi Ţării, Mişcarea Legionară face responsabil nu numai pe Sima, dar şi clasa conducătoare care a participat la asasinarea lui Corneliu Zelea Codreanu, folosind apoi arivismul elementelor ariviste din Mişcare pentru a o submina din interior.

13) Adaptarea Mişcării şi infuzarea ei cu spirit democratic este o necesitate care nu poate fi contestată. Ea îşi găseşte suportul în cele mai esenţiale principii legionare.

În nici un caz adaptarea nu poate fi concepută ca politicianizare, adică ca adaptarea acelor moravuri viciate în treburile publice, care de obicei caracterizează democraţiile bolnave sau degenerate. Societatea românească este prea sătulă de această atmosferă viciată (Mişcarea Legionară nefiind decât expresia reacţiunii sale sănătoase) - pentru a fi nevoie tocmai de descompunerea acelor elemente politice care reprezintă speranţa de însănătoşire.

Tendinţa fundamentală a Mişcării Legionare de a forma în spirit creştin oameni muncitori cu simţul datoriei dezvoltat, constructivi şi de caracter, este necesară pentru orice viaţă organizată şi cu atât mai mult pentru o democraţie sănătoasă şi viabilă. În forma

adaptării, desigur, se va ţine seama de prevederile tratatelor de pace. În orice caz însă ea va trebui să însemne o adaptare cu onoare şi nu una de prostituare.

Pentru a-şi înlesni procesul de adaptare, Mişcarea Legionară va cere acelor membri ai săi care s-au antrenat prea mult în vechea conjunctură politică să se retragă din posturile principale, lăsând loc elementelor tinere a căror curăţenie sufletească şi sensibilitate poate intui mai bine noul mers al vremurilor în care va trebui promovată spiritualitatea legionară.

14) Împiedicarea Mişcării Legionare de adaptare, făcută de anumite cercuri externe şi mai ales de acea clasă conducătoare abuzivă şi coruptă, ar constitui o măsură negativă şi perturbatoare.

Liniştea internă a României şi echilibrul de stat nu vor fi posibile atâta timp cât se va persevera în tendinţa de a înăbuşi o Mişcare de înnoire morală şi spirituală ale cărei impulsuri pornesc din adâncurile istoriei româneşti, Mişcarea fiind o sinteză a tuturor aspiraţiilor pe plan politic, economic, social şi moral. ——→ Urmează punctele 15, 16, 17, 18, 19 şi 20 - ne completează - prin urmare trebuie şi introduse în lucrare. Vezi pagina scrisă. - de anexată -

CUPRINS:

Câteva lămuriri în legătură
cu structura şi evoluţia politică a mişcării 5

I. Pentru cunoaşterea Mişcării 8

II. Prigoanele politicianiste 24

III. Reacţiunile legionare 28

IV. Orientarea externă a Mişcării Legionare 39

V. În perioada arestării Căpitanului 48

VI. Primul exod legionar 56

VII. Problema succesiunii
la conducerea Mişcării 68

VIII. Eşuarea guvernării 77

IX. Situaţia în al II-lea exil 89

X. Jocul „de-a guvernul“ de la Viena 106

XI. După prăbuşirea Axei 113

XII. Problema adaptării 119

XIII. În rezumat 127

139